

A CIONISTA SZERVEZET HÓNAPJA

Esme és valóság

Irta dr. Hugó Bergmann (Jeruzsálem)

Minden nemzeti és szociális mozgalomban két korszakot lehet megkülönböztetni: az eszmei harc korszakát és a reális megvalósulás stádiumát. Heine mondotta a németekről, hogy forradalmukat tarkójuk alatt csinálták meg. „A gondolat — írta a nagy német költő — úgy előzi meg a cselekedet, miként a villám a mennydörgést”. Heine-nak ez a szava a német republikánus mozgalomról nyugodtan alkalmazható a cionizmusra is. Hogy a cionizmus megvalósuljon, azt a processzust szükségképpen a szellemek harcának kellett megelőznie.

E harcnak vége. A cionizmus az eszmeiség talaján fényesen győzelmeskedett. A cionista ügy, amely Herzl idejében még csak a rajongók és kivülállók ügyeként kezeltetett, ma a zsidó nép köztulajdona. A cionista ügyek ma már a legszélesebb zsidó rétegeket érdeklik és ez érdeklődésbe belekapcsolódnak a világ vezető szellemei. Sokkal nagyobb azonban a cionizmus hívői számánál azoknak száma, akik szabad teret engednek, akik kedveznek az ügynek és akik minden reményességüket és hitüket helyezik beléje.

Ma a második korszak elején állunk, a súlyosabb korszak küszöbén, a teljesülés előtt. Már nem vizsgálják meg minden oldalról a cionizmust, ma már egy egészen más feladatkomplexum tölti el az embereket: a probléma, hogy miként lehessen valóra váltani a már megvitatott eszmét. A valóra váltásnál pedig közreműködni kell az egész zsidó népnek. Ebben az órában ez a legnagyobb és egyúttal legreményteljesebb feladat is.

A villám felékkázott, a cionizmus győzelmeskedett. Szükség szerinti következménye ennek az, hogy a zsidó nép cselekedjék. A cselekedet eszközei pedig a szervezet és a szervezet alapjai, amelyek támogatása: zsidó kötelesség.

A kezdet

Irta dr. Ottó Rufeisen (Mährisch-Ostrau).

Vajon kielégítő-e a cionista szervezet hónapja? A csehszlovák köztársaság cionista szövetsége egy év óta azon igyekszik, hogy a szervezet és lényének jelentőségét alaposabban megértesse és megszilárdítsa a cionisták sorában. E munkálkodások közben szerzett tapasztalatok három világos felismerést eredményeztek. Mindig csak egy teljesen szűkkörű réteg fog tömöríteni programunk eszmei értékei és tiszta ideái köré és csak ez a kiválasztott csapat fogja ápolni eszménk erkölcsi és ideális értékeit.

Am a cionista szervezet nemcsak az egyféleképpen gondolkodók közülete, hanem egyúttal olyan tömörülés, amelynek célja a zsidó ország, a zsidó nép és a zsidó kultúra újjáélesztése. E cél elérésére pedig anyagi eszközök kellenek és nem elég, hogy az ember az egyes zsidó lelkére beszél, hogy megnyeri a szíveket. Kell hatni tudni a számok és tények hatalmával.

Ha azt akarjuk, hogy a szervezet erős és szilárd legyen, akkor gondolnunk kell arra is, hogy ezt szellemi és materiális erővel megalapozzuk. Ernyedetlen, pihenést nem ismerő szervező munkával kell a szervezet keretei számára tartalmat adnunk. A chalu és hachsarah szellemnek ki kell hatni a zsidóság minden részébe. Az egyesek nevelő munkáját ép úgy el kell végezni, mint a tömegét. Különös feladatunk, hogy szervezkedésünknek anyagi megalapozást adjunk. A szervezet nem lehet a „tű”, amely mindenkit ruhához juttat, ő maga azonban meztelenül marad. Összefogó akcióra van szükség, egységes, tartós szervezeti alapra, amely kiküszöböli a rendszertelen, egymást keresztező pénzügyi akciókat, amely biztosítja a szervezeti munka tartósságát és amely garantálná a Keren Hajjeszód és Keren Kajemet munka eredményességét.

A szervezeti munka egyetlen hónapja csak kezdetnek tekinthető, bevezetheti a munka programatikusan megnyilatkozását, adhat a szervezeti munka számára impulzusokat, de nem

szabad elfelejtenünk, hogy legfontosabb feladatunk mégis tagok szerzése és nevelése, ez pedig állandó munkát követel és nem elég, hogy

az eszme muló megnyilatkozásain, a szavakon megittasuljunk. Ennek ellensúlyozására az örökös dologtevésre van szükségünk.

Ujabb Hittler-puccstól tartanak Bajorországban

(München, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bajor sajtó aggodással ir azokról a hírekről, amelyek szerint a monarchisták és völksichek együttesen májusban diktatúrát akarnak kikiáltani Bajorországban. A terv annál komolyabb, mert nemcsak Hittler hívei vesznek részt benne, hanem a jobboldaliak higgadtabb elemei is. Meg akarják ismételni az 1923. évben megkísérelt puccsot és pedig jobb taktikával.

A modern zene sikere pusztulásra ítéli a klasszikus dalműveket

— Az Uj Kelet állandó berlini munkatársától —

Adolf Weissmann, a kiváló berlini zenekritikus egy előkelő zenei folyóirat legutóbbi számában újra felvetette azt a kérdést, amelyről szakkörökben állandó vita folyik ugyan, de anélkül, hogy a vita tényleg tárgyilagosan érintené a kérdés gyökerét. Ez a kérdés pedig az, hogy az operának, mint zenei műfajnak a krízisért éljük-e ma, vagy pedig az operának a maga régi értelmében, tehát, mint dalműnek érkezett el az utolsó órája.

Mert kétségtelen, hogy a XX. század emberének és különösen a legutóbbi évek európai emberének az opera valahogy haldokló műfaj. A nagytömegek még meghallgatják, talán élvezni is tudják Verdit, de a modern muzsikusok, még Verdi legkiválóbb megértői és tolmácsolói is látják azt, hogy a Verdi opera egy, a kortól mindig jobban és jobban távolodó zenei kifejezőforma. Weissmann szerint a klasszikus operának a tipikus hibája az, hogy nem egységes, szétesik áriákra, duettek, ouvertürökre stb., minden egyes darab kész és befejezett, a színpad összhangja hiányzik a zenekarral. A zenekar külön önálló cselekményt játszik végig, amely esetleg élesebben, élérkebben húz alá egy eseményt, amelynek a színpadi, szavakban, vagy mozdulatokban való kifejezése teljességgel hiányzik.

Már a tömegek is Wagnerhez vonzódnak

Az operának, mint dalműnek reakciójaként keletkezett a Wagnerrel csúcsponjtját elérő zenedráma. És ha a Wagner utáni modern zene képviselőinek kísérleteitől, Richard Strauss, Korngold, Schreker stb. kísérleteitől eltekintünk, láthatjuk, hogy Wagner mennyire közelebb áll korunkhoz. A berlini operaszekción az utóbbi években mutatták a legbiztosabban, hogy már a nagytömegek is kereső uton vannak és Wagner az első állomás. A Nibelung-trilógia előadásai a leglátogatottabbak, a legrentabilisabbak.

Mert tényleg, ha Weissmannnak igazat adunk és a klasszikus opera legnagyobb hibáit a fentebbi tökéletlenségben látjuk, úgy Wagner éppen ezt a hibát küszöbölte ki. Wagner már nem operát, hanem egységes zenedramát teremt.

Siegfriednek el kellett buknia...

Titáni kísérlet volt ez: Siegfriedben az új embert, a zenedramában pedig az új ragyarásvatott művészi formát akarta Wagner megteremtetni. Siegfriednek el kellett buknia, mert Wagner is sohat csalódott ideáljaiban, a gigászi emberben, a mindentől felszabadult anarchisztikus emberben, ki akadályokat legyőz és győztesen kerül ki minden harcából. Wagner egy ideált akart megvalósítani. A külső körülmények változtak, a wagneri ideál elbukott, elbukott a párisi kommun és Siegfriednek is el kellett buknia, az „Istenek alkonyában” a pesszimisztikus végső gondolat győz, amely után csak a Parsifal vallásos beletörődése hozott változást.

A modern zene diadala felé

A zene hatalmas művelői, az operák is megnyitották már Németországban az utat a modern zene felé. Az állami operák régi konzervatívizmusa elűnt, a forradalomnak mindenestire meg volt az az eredménye...

Figyelem!

Kárpitosok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban Back
Bernát áruházában szer-
vezhetik be. Oradea-Mare,
P. Regina Maria No 1.

Telefon
955

ménye, hogy az addig esetleg tulradikálisnak tartott művészek is állami elhelyezéshez jutottak.

A berlini Staatsoper pld. kimondottan konzervatív-intézmény volt, a nagy klasszikusokon kívül, új nevek próbálkozása teljesen kilitástalan volt békeidőben, ma pedig az egyik zeneigazgatói székben Erich Kleiber, kimondottan modern muzsikus, az egyik főrendezői állásban pedig Schützendorf, abszolút modern felfogású regisször funkcionál.

Az utóbbi két év opera-szezonjának kimagasló modern zenei eszményei Reznicek, Schrecker, Alban Berg nevével vannak összeforrvva.

Reznicek „Herodes”-e nem tudta megánnak megnyerni a közönség tetszését, bár a sajtó a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a dalműről. Schrecker azonban teljesen a közönség szeretetébe férközött név.

A proletariátus komponistája

A modern orkesztrális zene utóbbi Hindemith: Honegger, Klemperer csodálatos módon szintén a közönség osztatlan tetszéséhez férköztek hozzá.

A legfeltűnőbb ez az osztatlan tetszés Klemperernél. Klemperer ugyanis kimondottan forradalmár és nemcsak mint zenész az, hanem politikai álláspontjánál fogva is. A proletariátus komponistája, munkáit, mint mondja az „osztálybarcnak szenteli.” Ő a philharmónikusok dirigense volt hosszabb időn át és a mult szezonban személyes dirigálása mellett hozta ki legsikerültebb darabjait. Állandó motívumai: a panaszos tömeghangulat, elkeseredett nyögés, gyárszírénák, gépek kattogása, a monoton munka, a felkelés, a forradalom... Klemperert ez évben a szovjet kötelezte hosszabb hangversenykörútra és a moszkvai philharmónikusokkal egész Oroszországot beutazta, jelenleg Amerikában ért el nagy sikereket, ahonnan a jövő téli szezonra újtól Oroszországba utazik vissza.

Az operaházak

Berlinben három operaház van ma. A tavaly még egy negyedik is létezett, azt azonban megölték a nehéz gazdasági viszonyok.

Az Unter den Lindenen fekvő „Staatsoper” azonban sokat vesztett már régi világhíréből. Az infláció alatti viszonyok elűzték a legkiválóbb erőket és csak most legújabbban kezdődött meg a visszavándorlás. A második állami opera az „Oper am Königsplatz”, amelynek hívója állandóan emelkedik és a Staatsoperrel közös intendatura munkájának köszönhető, hogy az újabb kifogástalanul magas színű előadásokat hoz ki.

A volt „Deutsches Opernhaus” részvénytársaság a tavaly Berlin-Charlottenburg város kezébe került és páratlan fejlődésen ment keresztül. Zeneigazgatóul a kiváló dirigens: Bruno Waltert nyert meg, aki hosszú éveken át a müncheni opera inténdánca volt és sikerült tagokul, részint állandó vendégszereplőkül a német operaszínpadok legnagyobbjait megnyerni.

Érdekes különben feljegyezni, hogy a „Städtische Oper” tagjai között négy művész is van, akik részint magyar származásúak, részint pedig kolozsvári vonatkozásaik miatt említésre méltók.

Kelmay Ilonka és Zádor Dezső nagy sikerei Berlinben

Kelmay Ilonka, a kolozsvári közönség volt kedvence is a St. O. kötelékébe tartozik és rövid idő alatt már itt is megnyerte magának a közönség tetszését. Szezon-megnyitó debutálása Glück „Iphigenia in Aulis” című operájának Iphigénisjében és a Hoffmann meséiben aratott nagy sikert, még e szezonban a Mignon címszerepében és a Bohémk Mimijé en, a jövő szezonban pedig a Pillangó kislány szerepében és a Manon Lescaut-ban fog bemutatkozni a berlini operaházban.

Péntek, 1
Zádor D
egyik erősség
tása, legújabb
operában val
Megérdem
bukaresti Op
alakításával
A Saitie
szintén Koloz

Az operá
rádió. A be
kétszer továb
letessége mi
séget az ope
nyelnes és
kába kerül,
kerül anyuk
certet, hárm
zást, napi h
A mult
napos lett, a
rek lassanké
azut n a rád
előadásai rés
seket nyerte
Volksoper
visszahódít
Operaelés
bitja, részit
„Parsifal”-el
minden olda
A rádió
féréközött és
nens művész
vések idege
azonban már
k’sebb műv
rádió-műsoro

(Zágon Ist)

Zágon
hogy nem
problémák
oldásában
némi igazsá
elsősorban
padi irodal
tudni a kö
analitikától
Sándor, tal
jával, Mari
golni és sp
daságát, eg
mégis, m
romantika
tes párbesz
deks kere
állítja be,
darabváltat

A szere
Gizi alakít
előadást. M
első felv.n
felvonás cí
városi lány
Mindegyik
Kedves egy
nagyszerű
esett látnu
tűnő alakít
Kolozsvár
kül. Homok
pében els
Mihályfi é
hozzá az el
bek köztöt
színműgötti
rább, mint

Her
brokát
bevásá
Oradea

* Olva
című verkö
lej. Megren

Rasol, Mirjam

késnélküli borotváló por a legjobb, legkiválóbb és legolcsóbb. Egyedüli készítő

Spitz Sámuel festőkeresek. Carol-Mare Kérjen árajánlatot

zása, a szavakon
súlyozására az örö-
günk.

Országban

adással ir azokról
dikaturát akar-
er hivel vesznek
ni az 1923. évben

Itéli

ulradikálisnak tar-
sbezt jutottak.
mondottan konser-
sszükségre kívül,
látástalan volt bé-
sigazgatói székben
ern muzsikuss, az
chützendorf, abszo-
nkórál.
njának kimagasló
zek, Schrecker,
eforrva.
tudta megának
ár a sajtó a leg-
szott a dalmúrói,
nség szeretetében

is komponistája
törői Hindemith
módon szintén a
ztek hozzá.
tetszés Klem-
mondottan forra-
hanem politikai
riátus kompo-
osztálybarcnak
„szégyenese volt
dirigense volt
nban személyes
tebb darabjait.
meghangulat, el-
ek káttagása, a
alom... Klem-
hosszabb hang-
armónikusokkal
g Amerikában
ó téli szezonra

Operaházak
ma. A tavaly
nban megölték

„Szaatsoper“
lágiréből. Az
kiválóbb erő-
t meg a visz-
az „Oper am
an emelkedik
munkájának
lanul mag-s-

evénytársaság
kezebe került
l. Zeneigaz-
ert nyerték
opera inten-
álándó ven-
legnagyobb-

gy a „Städ-
vész is van,
észtint pedig
méltók.

Zádor Dezső
n

g volt ked
rövid itt-
a közönség
ek „Iphi-
ájában es-
rt, még e
Bukán-k
agó his-
bemu'at-

Oradea-Mare
latot

Zádor D. zse, a S. d. tische Oper anszamtléjának egyik erőssége. A Nibelungok Alberichjának alakítására, legújabbán pedig Cori fan tutte című Mozart-operában való sikerei a legelső köze sorolják őt. Megérdemelt sikereket aratott Helty Ida, a bukaresti Opera volt tagja, aki itten főleg Aida alakításával lett ismert.

A S. d. tische Oper egyik igazgatója pedig egy szintén Kolozsvárról kiszármazott Helty nevű művész.

Az opera konkurrensa: a rádió

Az operák legerősebb konkurrenciája azontán a rádió. A berlini leendőállomás ugyanis hetenként kétszer továbbítja operaelőadásokat, melyeknek tökéletessége mindinkább és inkább vonja el a közönséget az opera látogatásától. Helyese, a rádió kétszere és olcsó, az operában egy állóhely 2 mányelme kerül, a rádióé pedig egyhavi előfizetés kerül rá, és azért az ember naponta két koncertet, három-négy tudományos előadást, nyelvkurzust, napi hírt stb. stb. hallgathat.

A múlt év vége körül a rádió annyira mindenre képes lett, annyira megszokott már, hogy az emberek lassanként már kezdtek is leszokni róla. Ezért azután a rádió-társaság energikus munkához látott, előadásai részben a legkiválóbb színészeket, énekeseket nyerte meg. Zenekarát a feloszlatott Grosse Volkoper orkestréből szervezte és egy csapatra viszakhidította magának a közönséget.

Operaelőadásait részint a St. atsoperből továbbítja, részint pedig saját maga adja le. Legutóbbi „Parsifal“-előadása oly magasnívójú volt, hogy minden oldalról a legnagyobb elismeréssel találkozott.

A rádió különben általában igen erősen beférkőzött és nagy tért hódított magának a frominens művészek körében is. Eleinte a kiválóbb művészek idegenkedtek a rádió a való játékszól, most azonban már megtört a jég és pár nap előtt nem kisebb művész, mint Richard Strauss szerepelt a rádió-műsorban.

Havas Imre

Marika

(Zágon István vígjátéka a kolozsvári Magyar Színházban)

Zágon István maga mondja a Marikában, hogy nem föltétlenül fontos az, hogy az ember problémákon törje az élet problémájának megoldásában elfaradt fejét. A szerzőnek talán van némi igazság is, mert lehetséges, hogy a színházban előszörban szórakozni kell, illetőleg a mai színpadi irodalom szerzőjének szórakoztatni kell tudni a közönséget. A romantikától és a pszichológiai analitikától megfosztott, divatos író, Orbán Sándor, találkozik az erdő neveletlen vadvirágjával, Marikával és felnveli magának. Lovagolni és sportolni taníttatja, vele vezeteti gazdaságát, egy új nő ipust akar belőle faragni és mégis, mikor Marika tizenkilencéves lesz, a romantika az, ami összefűzi őket. Az ötletes párbeszédekkel feldiszipített témát Zágon úr dekes kezében hozza a közönség elé és úgy állítja be, mintha ez egész darab egy színdarab vizuál meséje volna.

A szereplőkrol csak jót írhatunk. Marsi Gizi alakítása a címszerepben uralta az egész előadást. Meglehetősen nehéz szerep volt, az első felvonás bárdolatlan vadócától a harmadik felvonás cigarettázó és kokottot játszó nagyvárosi lányáig néhány típust kellett alakítania. Mindegyik alakításával valóságos brilirozott. Kedves egyénisége és pözmentes beszédmodora nagyszerűen érvényesült hálás szerepében. Jól esett látnunk a verdég Táray Ferencet. Kitiűnő alakításával bizonyosságot tett arról, hogy Kolozsvár után Budapest sem szereti ok nélkül. Homokai egy vidéki színész karakter szerepében elsőrangú nyújtott. Baróti, Cselle, Mihályfi és a többiek sok tehetséggel járultak hozzá az előadás sikeréhez. A rendezőnek többek között arra is kellene vigyáznia, hogy a színmozgásti zongoraszó ne hangzzon fel hamarabb, mint kellene.

Hencsertakarók,
brokátok, butorszövetek legolcsóbb
bevásárlási forrása **Back Bernát,**
Oradea-Mare, P. Regina Maria 1.
Telefon 9-55

* Olvassa el! Salamon László „Végtelen élet“ című regényét. Ára 60 lej. Amatőrpéldány 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvvezetálynál.

A franciák nagy offenzívára készülnek Szíriában

A druzok nőket is küldenek a frontra teljes hadifelszereléssel

(Haifa, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A franciák nagy offenzívára készülnek Szíriában és Ezra, D-raa és Bofra környékén 15 000 főnyi csapatot vontak össze, amelynek segítségével el akarják érni Szaida megszállását és a Dzsabal-vidék okkupálását. Gamelin tábornok meggyőződött a helyi büntető expedíciók céltalanságáról és azért az offenzíva útján és egy nagyszabású katonai felvonulással akarja nyugvópontra akarja hozni a szíriai problémát. Da-

maszkusban ezidőszerint tízezer francia katona állomásozik, amelynek nagyszámát szintén a Dzsabal-offenzíva alkalmával fogják a frontra küldeni.

Jeruzsálemből jelentik: A druzok a franciák drákói rendszabályai miatt annyira felháborodtak, hogy a megfogyatkozott férfiak helyett nőket is küldenek teljes harci felszereléssel a harcra.

Oroszország fokozatosan veszti el befolyását Kínában

Anglia kölcsönökkel támogatja a antibo'sevista felkelést

(London, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pek ngy értesülések szerint Csang-Cso-Lin táborok Peking megszállása után próklamációt bocsátott ki, melyben felszólítja a kereskedőket, hogy a katonaság által kiadott utalványokra minden körülmények között adjanak árut. Ha ez megvalósul, akkor az egész kínai gazdasági élet alapjaiban megrendül. A katonaság ugyanis nemcsak a utalványokat, hanem pénjegyeket is forgalomba hoz természetesen ércfedezet nélkül.

károkat rövid idő alatt eltüntethetik. Az angol lapok, amelyek Kínában jelennek meg, így elsősorban a „Peking and Tientsin Times“ állandóan emellett fejt ki propagandát, hogy a generálisok háboruja mindaddig ne jusson nyugvópontra, amíg az orosz befolyás el nem mulik. A szövetségesek által támogatott hadsereg kereteiben igen sok antiszovjet-érzelmű orosz is harcol, akik azzal fenyegetőznek, hogy Pekingbe való bevonulásuk után első dolguk lesz Karachant meggyilkolni.

Moszkvai kormánykörökben nagy agodalommal tekintenek a kínai események elé. Hír szerint Csang-Cso Lin csapatai között erős befolyások érvényesülnek arra, hogy mihelyez a haderő bevonul Pekingbe, azonnal küldjék el Karachan szovjetkötvetnek és a követség személyzetének az utelveket és egyúttal a Szovjet-unióval szakítsak meg a diplomáciai összeköttetést. Hír szerint ezzel a feltétellel vállalta egy európai nagyhatalom azt, hogy biztosítja Csang-Cso Lin uralmát Pekingben és egyúttal a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít kölcsönt, amelynek segítségével a hadviselés által okozott

E jelentések alapján tartani lehet olyan eseményektől, amelyek a távolkeleten újabb óriási bonyodalmakra vezethetnek.

London, április 22. Megerősítik a hírt, hogy Csang Cso Lin felkérte a mukdeni orosz kőszult, közölje kormányával, hogy Carachan pekingi nagykövetet hívja vissza és mást nevezzen ki helyébe. Ennek oka, hogy Carachan kínai tartózkodása óta diákzavargásokat szított és fegyvereket szállított Feng tábornok részére, hogy lázadást keltsen. Konstatálja, hogy Carachan visszaélt kivétels pozíciójával és megsértette a nemzetközi szokásokat.

Botrányá dagadt a Bethlen-Pallavicini-párbaj a magyar nemzetgyűlésen

Pallavicini szerint Bethlen letért a tisztesség útjáról. Ki a politikai brávó?

(Budapest, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlésen tegnap kirobant Bethlen-Pallavicini párbaj egyre nagyobb hullámokat vet a politikai életben. Pallavicini örgróf, aki már a frankügy első nyomozásakor is súlyosan kompromittáló vallomást tett a kormány egyes tagjaira, most újabb kimélelen hadjárata készült fel Bethlen és Rakovszky belügyminiszter ellen. A nemzetgyűlés mai ülésén Pallavicini válaszolt a miniszterelnök beszédére.

zések szótárát úgy használhatja velem szemben, ahogy neki tetszik.

Györki Imre képviselő közbekiált: És nem kap elnöki rendreutastást!

Pallavicini (folytatja): En az ő parlamentáris kifejezéseit nem veszem tudomásul és nem veszi tudomásul az elnökség sem. Másik nagy előnye a miniszterelnök urnak az, hogy neki rendelkezésére áll abban a késhegyig menő harcban, amelyet ő hirdetett, az egész állami apparátus, ügyészség és a hamis tanuk serege. (Nagy zaj a jobboldalon.) — En azt a támadást, amelyet a kormány ellen intéztem, amaz álláspontból kifolyólag intéztem, amelyet őt év óta hirdetek, amióta 1921 ben Bethlen István letért a tisztesség útjáról.

— Bethlen miniszterelnök — kezdte beszédét Pallavicini — ma hosszabb beszédben felelt tegnapi felszólalásomra. A miniszterelnök ur azt a kérdést intézte hozzám, hogy melyik kormányt értettem azalatt, amely 1921 ben a szokolhamisításról tudomással bírt. Ez a kormány B. then kormánya volt, hiszen 1921 második felében már ő volt a miniszterelnök. A miniszterelnök ur teljesen kiforgatta azt, amit én a titkos társaságokról mondtam. A keresztény nemzeti ligát távolról sem vádoltam azzal, hogy bármi köze volna a frankhamisításhoz. En azt vallottam, amit Sigráitól tudtam. Különbség nincs a két vallomás között, az állítások egyformák: mindketőnk vallomásában az a tényállás szerepel, hogy a miniszterelnök ur tudott a frankhamisításról, de nem helyeselte. Mi egy miniszterelnöknek a kötelessége, ha tud róla? Egy miniszterelnök nem ellenez és nem helyesel, hanem megtesz mindent, hogy ne legyen lehetséges a hamisítás. En őszintén konzervatív politikus voltam és vagyok. Ebből azonban nem következik az, hogy ha a közöi igazságokat keressük, ad hoc ne lehessünk egy véleményen. Nem fogom szégyenleni, ha egy igazság fennáll és ez az igazság nem lesz azzal kisebb, ha a véleményem nem egy politikai véleményen lévő ugyan- ezen igazságot állítják. A miniszterelnök urnak ezen igazságot állítja. A miniszterelnök urnak sok kérdésben előnye van velem szemben. Egyik előnye az, hogy a parlamentáris kifeje-

Óriási zaj tör ki Pallavicini e szavaira. A kormánypárti képviselők a padokat csapkodják és ingerülten kiabálják Pallavicini felé: Egy szót sem lehet érteni. Az elnök figyelmezteti Pallavicini-t, ha így folytatja, kénytelen lesz a legerélyesebb rendszabályokat alkalmazni.

Pallavicini folytatja: A miniszterelnök ur politikai brávókat emleget. Azok harcos emberek voltak, akik a középkorban bátorságukat és fegyverüket áruba bocsátották ugyan, de hiszen szolgálták azokat, akiknek szolgálatába szegődtek. Méltóztassék megengedni, hogy az én fel-fogásom szerint, aki urát és királyát elhagyja... (Ujból nagy zaj támad erre a kormánypárton). Nekem nincs enek semmiféle előnyeim és nincs enek fegyvereim. Egyetlen fegyverem az igazság és én ebben a fegyverben bízva, teljes nyugalommal és biztonsággal nézek a jövő felé.

— Katasztrófális ciklon pusztított Japánban. Bukarestből jelentik: A bukaresti japán követséghez érkezett távirat szerint Japánban hatalmas vihar pusztított, amelynek mintegy 700 ház esett áldozatul. Hat nagy személyszállító gőzös is elsllyedt. A távirat szerint az emberéletben esett kár kolosszális.

Weizmann és Plumer kormányzó tanácskozásai A palesztinai kormány kilátásba helyezte az angol koronabirtokok szétosztását a zsidó kolonisták között

(Jeruzsálem, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Palesztinában elterjedt hírek szerint lord Plumer kormányzó, Weizmann, a cionista világ-szervezet elnökével folytatott megbeszélése során elfogadta azt a javaslatot, hogy alakítsák egy a kormány és a cionista exekutíve tagjaiból álló bizottság. A bizottság feladata lesz, tanulmányozni Palesztina gazdasági hiányait és szükségleteit. A kormányzó megígérte, hogy Palesztina kormánya megfontolás tárgyává teszi a korona-uradalmak zsidó telepések között való fölosztásának kérdését.

Lord Plumer megkérte Weizmann, hogy az ország beutazása után ismét látogassa meg. Dr. Chaim Weizmann a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy Palesztina politikai helyzete a mai nál soha jobb nem volt.

Százezer zsidó bevándorló

A „Jewish Times” jeruzsálemi jelentése szerint 1919 április hónapja óta, vagyis attól az időponttól kezdve, hogy a népszövetségi mandátum életbe lépett, egészen 1926 áprilisáig kerekén százezer

zsidó bevándorló érkezett Palesztinába.

De Jouvenel szíriai kormányzó Palesztinából való visszatérése után nyilatkozott egy palesztinai arab újságíró előtt és többek között ezeket mondotta: Palesztina a zsidó kolonizáció révén valóságos paradicsommá változott át. Saját szememmel láttam azt a hatalmas és bámulatos munkát, amit a cionisták pénzükkkel és embereikkel véghezvittek. Nektek palesztinai araboknak hálálkodnotok kell ezért Allahnak, mert sok keleti ország epedni fog majd, hogy zsidók jöjjenek oda és felvirágozzák.

Palesztina belép a nemzetközi posta konvencióba

London, április 22. A brit kormány a Palesztina-kormány nevében is csatlakozott az 1924. aug. 28-án Stockholmban megkötött nemzetközi postunióhoz és egyidejűleg a másik egyezményhez, amely a levelek és csomagok kicserélésének biztosításáról szól. E konvenció és annak záradéka tudvalevőleg hatályon kívül helyezi az 1920. november 20-án Madridban aláírt egyezményt, amelyhez tavalevőleg már tavaly augusztusban csatlakozott Palesztina.

Berekesztették a diákok genfi világkonferenciáját A Népszövetség interveniálni fog, hogy minden államban a diákok utazási kedvezményeket kapjanak. Érdemes vita a szellemi munkások európai kri- zisének megoldási módjáról

(Genf, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este ért véget a Népszövetség által összehívott nemzetközi diákkongresszus, amelyről az Uj Kelet részletes tudósításokban számolt be. Az utolsó plenáris ülésen a diákok utazási kedvezményeire vonatkozólag elhatározták, hogy igénybe veszik a Népszövetség intervencióját és ennek közbenjöttével igyekeznek megszerezni a menetdíjkedvezményeket, valamint az utlevelet helyettesítő arcképes igazolványokat és a vizummentességet az egyes kormányoknál. A nemzetközi érvényű arcképes igazolványok kiállítását rövidesen meg is kezdik.

A diákcseraakciók lebonyolítását az egyes nemzetközi diákszervezetek hatáskörébe utalták. A diákokthozok kérdésében Herriot francia delegátus mellett szólalt fel, hogy a diákokthozok alapelve a teljes egyenlőség legyen nemzetiségre és állampolgárságra való tekintet nélkül.

Steinig, a zsidó diákok világszövetségének megbízottja egy építkezési alap megteremtését sürgette, különösen állami szubvenciók szerzésével. Egy másik javaslat szerint a világ összes egyetemi hallgatóinak mérsékelt megadóztatásával egy olyan alapot kell teremteni, amelyből a diákok hosszulejárati jelzőkölcsönöket kapnának. Hosszabb vita után egyhangulag kimondták, hogy a diákokthozok építéséhez szükséges tökélet részben az egyetemi hallgatók hozzájárulásaiból, részben pedig belföldi, vagy garantált külföldi kölcsönökből fogják összehozni. Elfogadták a romániai diákszövetség delegátusának a javaslatát is, mely szerint a Népszövetség által kulturálásra garantált kölcsönök egy részét is diákokthozok építésére fordítsák. A diákok önszervezésére akadémiai takarékpénztárak létesítését határozták el.

Érdekes és igen heves vitát provokált a napirend utolsó pontja, mely központi diákcéntrum megalakítását javasolja. Steinig zsidó delegátus a diákcéntrum hivatását abban látja, hogy összpontosítsa az egyes diákszövetségek tevékenységét, amely főleg a diáknymor enyhítésére irányuljon. Nem szabad elfelejteni, — mondotta a szónok — hogy 12 ezer menekült

orosz és 8 ezer zsidó emigrált diák van egzisztencia nélkül jelenleg is. Ezek közül soknak megvan már a diplomájuk és mégis hivatásukkal ellenkező foglalkozást kénytelenek tűzni. Az egyik földmunkás Kanadában, a másik csomagokat hord a párisi pályaudvaron és így tovább. De a szellemi foglalkozások krízise nem csupán orosz és zsidó specialitás, mert az összes államok főiskolai képzettségű társadalmi rétegeit tartja bilincsen. Meg kell találnunk ennek a válságnak az okát, mert ez fogja megmutatni, hogy milyen irányban kezdjünk dolgozni. Ez legyen és csak ez lehet a nemzetközi diák özpont feladata. Statisztikát kell felkutatni a háborúelőtti és a jelenlegi intellektuális adatok alapján, figyelemmel kell kísérni a főiskolai hallgatók számának emelkedését és elosztódását az egyes pályákon, szembeállítva a fizikai munkások számmarányával. Az így kialakult kép alapján a Népszövetség által támogatott diákközpont döntő módon hozzájárulhat a szellemi munkásoknak az egyes pályákon való egészséges elhelyezkedéséhez.

Reynhold professzor, a kongresszus elnöke megköszönte Steinig zsidó delegátus feltűnéskeltő expozéját és felkérte, hogy annak szövegét a Népszövetség szellemi együttműködési bizottságának bocsássa rendelkezésére, amihez Zimmermann professzor is csatlakozott.

Oprescu, az intellektuális együttműködés népszövetségi bizottságának titkárja ezzel szemben annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Steinig-féle terv csakis az egyes államokra tartozik a maguk hatáskörén belül, vagyis a szellemi foglalkozások krízisét nem lehet európai zsemzőgöböl megvizsgálni és orvosolni. Oprescu kijelentése körül heves vita támadt, amelynek végén a kongresszus elnöke enunciaálta, hogy a Népszövetség a Steinig-féle javaslat mellett marad meg, mert a problémát nem lehet lokális keretek közé zsugorítani.

Reynhold professzor záróbeszéde után a kongresszust azzal rekesztették be, hogy ezentul minden év husvétján konferenciákat fognak rendezni Európa különböző fővárosaiban.

Látogatás a bécsi zsidó muzeumban

(Bécs, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szinte magam előtt látom sok Bécsben is járt erdélyi olvasó csodálkozó arcát: „hát ilyen is van, zsidó muzeum?” — Bizony van. Tudom, ha valaki Erdélyből Bécsbe kerül, mondhatnám becsületbeli kötelességének tartja ellátogatni a művészeti történeti és természettudományi muzeumok márványos pa'ó'ába, hogy azoknak szépségétől megittasuljon, de hogy zsidó muzeum is van, azt valószínűleg csak kevesen tudják.

A zsidó muzeum a II. Malzgasse 16. alatt, egy talmud tóra polgáriiskola harmadik emeletén van elhelyezve. Alkalmam volt a muzeum nagyteremébe, agilis igazgatójával: Dr. Bonnerrel beszélgetni. Amikor beutakozom neki és elmondom, hogy egy erdélyi cionista lap számára szeretnék a muzeumból írni, szavamba vág: — Nch wahr, der „Uj Kelet”? Nagyon kellemesen lep meg, hogy a mi Uj Keletünket nem magyarul beszélő zsidók is ismerik. Meg is kérdező: — Igazgató ur, honnan ismeri az Uj Keletet? — „Még az Uj Kelet megindítása or, feleli — a propaganda-reklámjait ismertem, emlékszik a kézből tartott, kelet felé néző gyermekkel? Nagyon kérem, intézkedjen megfelelő helyen, hogy egy példányt a muzeum számára kaphassak”. Természetesen a legnagyobb örömmel teszek eleget kívánságának s dr. Bonner kérdését ime a szerkesztőség szives tudomására hozom.

A muzeum alapítása

A muzeum alapítása iránt érdeklődöm. Dr. Bonner elmondja, hogy a muzeumot néhai Wilhelm Stiassny, építészeti tanácsos alapította. Az impulzust hozzá a tanácsos egy párisi utazása adta, aki ott meglátogatta a Musee Cluny t, az ott látottakon annyira fellelkessedett, hogy visszaérkezve Bécsbe, addig nem nyugodott, míg 1895-ben a „Jüdisches Museum“ ot meg nem alapította. Hallatlan energiával dolgozott tervén és legillusztrisabb körítésait nyerte meg a muzeum eszméjének. Nem kis emberek, mint professor Politzer udvari tanácsos, a bécsi egyetem volt világhírű orr fül gége tanára s professor Grünhut udvari tanácsos, volt főrendi házi tag, voltak az első uttörők. Az előkelő és lelkes társaság azonban már kezdetben súlyos anyagi válságokkal küzdött. Hogy a megköszönés érdekében és támogatását megnyerjék, a zsidó irodalom és művészetéről előadás-sorozatokat rendeztek. Nagynevű, híres tudósok tartották az előadásokat, mint professor Bacher, professor Hermann Cohn (Breslau), a bécsi egyetemi könyvtár volt igazgatója, professor Frankfurter udvari tanácsos, professor Freudenthal, rektor Schwarz Adolf, von Sonnenthal és a kül és belöld sok más kiváló féfia. Az előadásoknak az anyagiak mellett óriási volt az erkölcsi sikere is, amennyiben a fentebb kitűzött célt el is érték. Nagyban hozzájárult ehhez a dr. Bonner által bevezetett úgynevezett „vezetés“ (Führungen), ami abban áll, hogy az igazgató ur maga kalauzolja és szakszerű magyarázattal szolgál az egyes iekolák, egyesületek és társaságoknak.

A zsidó muzeum sikere a világtalálásokon

Most is egyszerre beszélget velem, magyaráz egy látogató leányiskolának és udvarias felvilágosítással szolgál egy három tagtól álló francia társaságnak — francián. A zsidó muzeum nem kis sikerrel vett részt az 1903, 1904, 1905. és 1911. világtalálásokon és dr. Grünwald országos hírd rabbi vezetésével az 1920-iki drezdai hygieniai kiállításán. A muzeum mostani vezetése is a közélet legkiválóbbjából tevődik össze. Azt hiszem elég, ha megemlítem professor Frankfurter udvari tanácsost, dr. H. P. Chajes főrabbit, dr. Grünwald rabbit, dr. Ehrmann, a bécsi egyetem világhírű orr-, fül-, gégetanárát, professor Hajeket, professor dr. Edmund és professor dr. Wilhelm, Jerusalemet, a híres festők közül David Kohnt és Isidor Kaufmann.

Csak három terem.

A muzeum maga egyelőre — sajnos — csak három teremből, egy Sabbath stubeból és egy hosszú folyosóból áll. De talán nincs messze az idő, amikor saját otthonában rendezheti el értékes gyűjteményét s a homlokzat aranybetűi büszkén hirdethetik, hogy ez a „Zsidó Muzeum“ háza. Nem csak katalógust írni, csupán a legérdekesebb dolgokat szeretném megemlíteni. Sok a kép, természetesen csupa zsidó tárgy, a legnagyobb része Franciaországból származik.

A hosszú folyosón végig, több száz éves héber

35000 lei jutalom

egy jó ötletért! — Kérje levelezőlapon a pályázat feltételeinek beküldését

Román

Kereskedelmi R. T. **Satu-Mare**, Calea Traian No 10

muzeumban

let tudósítójától) ében is járt er-
át ilyen is van,
Tudom, ha va-
adhatnám becsü-
gatni a művészt
muzeumok már-
szápságától meg-
is van, azt való-

gasse 16. alatt,
madik emeletén
muzeum nagy-
Bonnerrel beszél-
és elmondom,
mára szeretnék a
— N ch wahr,
mésen lep meg,
magyarul beszélő
— Igazgató ur,
— Még az Uj
propaganda-rek-
en tartott, kelet
rem, intézkedjen
nyit a muzeum
a legnagyobb
k s dr. Bonner
ves tudomására

muzeum alapítása

deklódóm. Dr.
néhai Wilhelm
a. Az impulzust
adta, aki ott
ott látottakon
rk-zve Bécsbe,
a „Jüdisches
llatlan energiá-
sabb kértársait
Nem kisb
dvari tanácsos,
al gége tanára
s, volt főrendi
előkélő és lel-
súlyos anyagi
önség érdeklő-
zsidó irodalom
dezték. Nagy-
dásokat, mint
n Cohn (Bres-
ot igazgatója,
os, professzor
von Sonnen-
kiváló fő fia.
óriási volt az
tebb kitűzött
ehhez a dr.
ott „vezetés“
igazgató ur
zzattal szolgál-
ágoknak.

muzeum sikere

itásokon
m, megváraz
s felvilágosi-
ancia társa-
n nem kis
905. és 1911.
országos hírű
hygieniai ki-
ége is a köz-
Azt hiszem
r. er udvari
r, dr. Grün-
egyetem vi-
zor Hajeket,
dr. Wilhelm,
David Kohnt

rom terem.

ncs — csak
s egy hosszú
z idő, ami-
ékes gyajte-
kén hirdet-
háza. Nem
gérd:kebb
kép, termé-
yobb része
ves héber

felírásu sírhő. Közöttük kettő herceg *Lichtenstein* ajándéka. Nagyon értékes a pénzgyűjtemény. Van-
nak példányok a Makkabeus- és Herodes-ház, vala-
mint Johannes Hyrkan és Herodes Agrippe idejé-
ből. Ezek a pénzek Kr. e. 140—135-ből származ-
nak. Római prokurátorok, Annius Rufus, Vallerius
(Gratus stb- Palesztina jelképével, pálmával díszí-
tett pénzei Kr. u. 12. 13. és 15-ből.

„Cion felszabadításáért“

Az első zsidó felkelés vezére: Simon Bar Giora
Kr. u. 66. és 70-ben szintén veretett pénzt. Az
érem egyik oldalán kétfülvű kancsó, másikon szőlőág
„Cion felszabadításáért“ felirattal. Nagyon szépek
a második zsidó felkelés idejéből Simon Bar Kochba
pénzei. Az egyik oldalon négyoszlopos templom, fö-
lötte csillag, a másikon lulav és eszrog. A függet-
lenség kivívásának második évéből származó jubi-
leum-pénzek „Israel felszabadításának második éve“
felirattal vannak ellátva. Későbbi időkben származ-
nak az u. n. „guny-pénzek“ Igy IV. Keresztály,
Dánia Királya veretett pénzt „Jehova“ felirattal.
A „Spottmünze“ az egyik oldalán az ördögöt ábrá-
zolja (talán Mózes karikaturája akar lenni), a má-
sik oldalon pedig a II. parancsolat első mondata.
Azonkívül Jeruzsálem közelében kiásott keramikok,
és palesztinai parfümös flakonok, Meának, Moab
királyának emlékköve héber és ós szemita phöniciái
felírással. Ezt a hatalmas emlékkövet 1868-ban
Dibanban találták, az eredetijét: a párisi Louvre őrzi.

A könyvek és okiratok

Nemkeresésb értékes a Muzeum könyvosztálya.
A legértékesebbek közül álljon itt, Ibn Roschd „Ki-
vona: Aristoteles logikájából és metafizikájából“,
Riva di Frento kiadása 1560-ból, héber bibliák,
Antwerpen 1568-ból, Velence 1551-ből, nagyon
szép egy 1625-ben Párisban kiadott könyv „Mózes
életéről és haláláról“ latin és héber nyelven. A
Németország, Itália és Lengyelországból származó
16., 17. és 18-ik századból való művészi kivitelű
„Estherek“ szíves iniciálékkal és a szöveget ábrá-
zóoló miniatűrképekkel vannak ellátva ugyancsak
képekkel díszített, pergamenre írott Haggadák van-
nak a 18-ik századból. Kortörténeti szempontból
érdekes és értékes II. Lipót pergamenre írt királyi
dekrétuma, melyben Markus Benedictet országos
főbíróvá nevezi ki, valamint Karl Theodor rajnai
grófnak 1779-ben kiadott „Patent und Freypais-
Brief für Josef Samuel Wertheimer“ névre kiállítva.
Tudvalevő ugyanis, hogy a türelmességi rendele-
tében az időben (1782 január 2.) adták ki és et-
től az időből kezdve adtak a zsidóságnak némi jog-
got, nem kellett többé feltűnő jeleket viselniük,
vasár- és ünnepnapokon délután és kimehettek az
utótra, cselédekkel tarthattak stb. Ma irtozatos ilye-
neket hallani is, de akkor ezek nagy engedmények
voltak. Gyönyörű pergamenre írott tóra-ekercsek
vannak itt, eg néhány közülük 1549-ből Prágából
származik.

Van a muzeum birtokában egy csomó kézirat és
levél. Híres zsidó színészek, zenészek, festők és írók
mint Josef Israels, Moses Montefiore, Josef Halévi,
Herzl Tivadar, Karl Goldmark, Mendelssohn, vala-
mint a Rothschildoknak 1770—77-ből származó le-
velei, továbbá Max Nordau, Perez Smolensky,
Dr. Pineles, Spinoza stb. stb. írásai. Külön terem-
ben vannak a bronz, keramit és ezüst szertartási
dolgok, a circumcizióhoz szükséges eszközök, közöt-
tük Rab. Mandl híres achátnyelvi kése, kabbalista
jelvények, lengyel zsidó asszonyok 18. és 19-ik szá-
zadbéli festői viselete.

Még megnézem a muzeum egyszerű alapítójá-
nak életcagyságu képét és irósztalát, sírjának mi-
nűr márvány modelljét, néhány híres ember képét:
Zuckerkandl, Hajek, Lang, Oser, portréit, akiket az
egész világ, mint híres orvosokat ismert, de akikről
sokkal kevesebben tudják, hogy jó zsidók is voltak
s akik élnek közülük, ma is azok.
Megköszönöm Dr. Bonnernek szives felvilágo-
sításait, aki annak a reményének ad kifejezést, hogy
e cikk alapján az erdélyiek is megismerik a zsidó
muzeumot s ha valami mitkincs birtokában vannak,
vagy tudnak ilyenről, a muzeumot hozzásegítik s ha
Récebe jönnek, nem mulasztják el meglátogatni.
Bemélem én is.
Hirsch Helén

— Az angol bányatulajdonosok orszá-
go: bérszerződést ajánlanak a munkások-
nak. Londonból jeleztük: Ma délelőtt megkezdőd-
tek Baldwin tárgyalásai a bányatulajdonosokkal,
ahók kijelentették, hogy hajlandók a munkásokkal
az egész ország a kiterjedő bérszerződést kötni. Csú-
törtékon délelőtt a bányatulajdonosok és munkások
együttés ülést fognak tartani, amelyen a bányá-
tulajdonosok előterjesztik a bérszerződésre vonatkozó
javaslataikat.

**Debrecenben letartóztatták a déval
kettős rablógyilkosság tettesait**

Andreica Silvius és Pompellus Gheorgho áldozata a hegyközpályi hullá is

(Oradeamare-Magyvárád, április 22. Az Uj
Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megírta, hogy
a hegyközpályi lankán talált hulla felfedezé-
sére megindult nyomozás hamis vágányokra
terelődött, amennyiben Hammer Micl, akiről
azt hitték, hogy azonos a hullával, megkerült.
A nyomozó detektívek ezután Fodor Róza
huszonkilencéves karcagi varrólánnyát, aki roko-
nai látogatására érkezett Nagyváradra, vélték
felismerni a hullában. A feltevés valódisága a
nyomozás során beigazolódott. Nagy Kálmán
magyar rendőrtiszt, aki a sikkasztó debreceni
vizsgálóbíró elfogatása miatt tartózkodott Romá-
niában, elvállalta, hogy a hulla kilétének fel-
derítését elvégzi.

Tegnap érkezett távirat Nagy Kálmántól,
amelyben értesíti a nagyváradai rendőrséget,
hogy sikerült nemcsak a hulla kilétét meg-
állapítania, hanem a gyilkosokat el is fogták.
Borodin rendőrkormányzó, Ilea detektív és Nistor
határrendőrségi kapitány szállottak ki a Romá-
niai nyomozó hatóságok részéről Biharkeresztesre.
A hegyközpályi lankán talált hulla foto-

gráfijában szülei és rokonai felismerték az
elvesztett Fodor Rózát. A hulla kilétének biz-
tos megállapítása mellett szól még az a körülmé-
ny is, hogy a szerteszét dobott és a lankán
megtalált ruhákban megismerték Fodor Róza
holmait. A nyomozás megállapította, hogy
Fodor Róza, miután Nagyváradról elszökött,
napokig csavargott Biharüspöki környékén
két gyanús külsejű fiatalember társaságában.
A környékbeli lakosság leírása alapján a
rendőrség elfogta Fodor Róza két kísézőjét
Andreica Silviut és Pompellus Gheorghet
akik hosszas vallatás után beismerték, hogy
ők voltak a szerencsétlen leány gyilkosai.
A gyilkosság elkövetése után mindketten ut-
levél nélkül átszöktek a határon és Debrecen-
ben érte őket a letartóztatás.

Pompellus Gheorghenak nem első tette ez
a gyilkosság, mert ő volt az, aki annak-
idején a borzalmas dévai kettős rablógyilkos-
ságot elkövette. A két rablógyilkos a nyom-
ozás teljes befejeztéig a magyar rendőrség
foglya marad.

**Mussolini már hajlandó Franciaországot
is megtérni a Földközi-tengeren**

**Ennek ellenében engedményeket vár a német gyarmatok kérdésében.
Róma alapításának évfordulója**

(Róma, április 23. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A hivatalos olasz sajtó Mussolininek tri-
poliszi utjáról való visszatérését hatalmas akcióra
használja fel, amelynek az a célja, hogy meg-
kezdjék az olasz nép gyarmatpolitikai nevelé-
sét. Feltűnő azonban, hogy a lapok váratlanul
frontot változtattak franciaellenes tendenciá-
jukban. A múlt héten Mussolini még egyedül
akart ur lenni a Földközi-tengeren, de a kül-
ügyminisztériumhoz közelálló „Messagero“ is
azt írja, hogy Olaszországnak és Franciaország-
nak közös érdeke, hogy a Földközi-tengeren
se mi más hatalom ur ne lehessen. Olaszor-
szág és Franciaország közösen garantálják egy-
nás számára ennek a latin tengernek sza-
tadságát.

Ehhez azonban szükséges volna, hogy Fran-
ciaország különösen gyarmati szempontból bi-
zonyos engedményeket tegyen az olaszoknak.
Ezek az engedmények elsősorban Tuniszra vo-
natkoznának és arra, hogy Franciaország semmi
akadályt se gördítsen tovább a francia kolóniák
felé irányuló olasz bevándorlással szemben.
Emellett szükséges volna, hogy a franciák
vámkérdésekben is engedékenyebb álláspontot
foglaljanak el Olaszország iránt. Ilyen módon
Olaszország és Franciaország közös zárt fron-
tot alkothatnának a germánssággal szemben,
amely a Földközi tengeri népek tradicionális,
közös ellenfele marad továbbra is.
A germánsság alatt a „Messagero“ elsősor-

ban a Földközi-tengeren uralkodó szerepet
játsszó Angliára gondol, de nem hagyja ki eb-
ből a keretből a németiséget sem, amelynek
emlegetésével csalétket akar nyújtani Francia-
ország számára.

Ennek a vehemens sajtópropagandának kö-
vetkeztében az olasz közvélemény izgalma az
utóbbi napokban tetőfokra hígott. Egy olasz
gyarmati expedíció, amelyről azonban a nagy
közönség még nem tudja biztosan, hogy merre
irányul, küszöbön állónak látszik.

Róma város újonnan kinevezett királyi biz-
tosa Mussolini hazatérése alkalmából falrag-
szokon hívja fel a lakosságot a gyarmatosítás
fontosságára.

A királyi biztos Róma régi nagyságára hivat-
kozik, mely mindig a gyarmatosításon alapult. Az
utcacon az egész nap folyamán, minhog Róma al-
apításának tradicionális ünnepe volt, olyan nagy tö-
meg ömlik, mint a legutóbbi háboru kitérőse előtt.
Mussolini mára várt beszédét nem tartotta meg, ha-
nem a lapok szerint kijelentette, hogy a beszédek-
ből elég, most cselekedni kell. Helyette egyik inti-
musa Corradini újságíró beszélt a tömeghez, kije-
lentve, hogy Olaszország az ektív hazafiság terére
lépett.

Brüsszélből jelentik: A külügyminiszter sajnála-
tát fejezte ki Rómában, hogy a belga szocialisták
egy Mussolinit ábrázoló szalmabábut nyilvánosan
elégtek.

**A jugoszláv ellenzék követeli az 1918 óta
elkövetett panamák gyorsított letárgyalását**

**Nincs többsége az Uzunovics-kormányzatnak. Pasic fiaát rágalmazásért
három hónapra ítélték. Megtartják a bledi kisantant-konferenciát**

(Belgrád, április 22. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A politikai válság még tart, mert a kor-
mányzat nem sikerült elegendő horvát szava-
zatot biztosítania és így nincs meg a parla-
menti többsége. Zágrábban ma összeül a horvát
parasztpárt kongresszusa, amely kizárja a párt-
ból a kormányba lépett két minisztert és hívei
ket. A horvát párt két frakciója között béke-
tárgyalások folynak. Az egész ellenzék foly-
tatja éles akcióját a hivatalos korrupció ellen
és követeli, hogy visszamenőleg 1918 óta
vizsgálják felül az összes szállításokat és az el-
járás gyorsítása végett módosítsák a bünvádi
perrendtartást.

Pasic Radát, Pasic volt miniszterelnök
fiát, aki több panamában is részes, tegnap in-
contumaciam háromhavi fogházra ítélték egy
radikális képviselő ellen elkövetett rágalmazásért.

Bukarest, április 22 A külügyminisztérium
ma táviratot kapott a belgrádi kormánytól,
amelyben közlik, hogy a kormányválságok nem
jelentenek semmilyen változást Jugoszláviának
a kisantant államaihoz való viszonyában. Egy-
ben közli a távirat azt is, hogy a bledi kon-
ferenciát június elején feltétlenül megtartathatják.

Radics István újra támad

A „Jutarnji List“ vasárnapi és a „Dom“
hétfőn megjelent rendkívüli számában Radics
István heves támadást intéz a kormány és a
disszidens Radicspártiak ellen.

A „Jutarnji List“ ben azt írja Radics, hogy
a második Uzunovics-kormány erkölestelen ala-
pon épült fel és antiparlamentáris, míg a „Dom“
cikkeiben Nikics és társai ellen hadakozik, aki-

ket számbelileg egyenkint aposztrofál és kritizál. Meglepő, hogy egyedül Csabdarevicsről mond jót és szépet.

Egy másik cikkében a korrupció elleni küzdelemről ír és megállapítja, hogy Davidovics 37, Korosec 20, Pribicevics 23, Spaho 15, a földművesek és németek 9, továbbá a horvát parasztpárt 52 tagja többségben vannak a radikálisokkal szemben, akiknek 141 tagja közül legalább a fele csatlakozik a korrupció elleni harchoz.

Radicsók újra kormányra kerülnek?

Uzonovics miniszterelnök több újságíró előtt kijelentette, hogy a betöltetlen tisztségek nem sokáig maradnak gazdátlanul. A betöltésükre vonatkozó tárgyalások nagyon kedvező mederben folynak.

A kormány manifesztumot fog kibocsátani, amelynek a hatása feltétlenül kedvező lesz.

Kormánykörökből kiszivárgó hírek szerint a kormány és Radicsók között a kulisszák mögött tárgyalások folynak az irányban, hogyan lehetne a parasztpárt részvételét biztosítani a kormányzásban. Hír szerint Radics István személye kimaradna a kormányban résztvevő Radics-pártiak közül. Radics a további közreműködés alapfeltételétül dr. Nikics és dr. Superin felváltását követeli. Ennek a tervnek az effektuálását az április 25-én összeülő radikálispartii főbizottság ülésétől várják. A Radics párt ma, csütörtöki és a radikális főbizottság szombai ülése döntő befolyású lesz a belpolitikai helyzet alakulására.

Regáti cégek offenzívája a nagyváradai textilpiac ellen

A naplárnál magasabban vásárolják össze a kereskedők raktárkészletét

(Oradea-Mare-Nagyvárad, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai kereskedelmek napok óta érdekes meglepetéssel szolgálnak a halatlan idegenforgalom, amellyel a várost valószínűleg elárasztották. Amióta a textilárak behozatali vámjának felemelésére vonatkozó kormányrendelet megjelent, a város kereskedelme iránt a Regátból egyre nagyobb az érdeklődés. Nagyváradon tudvalevőleg igen sok nagykereskedő, mert azzal, hogy Bihar megye jórésze Magyarországon maradt, a fogyasztókörzetét elvesztette és így a több évi zedek múltra visszatekintő nagy kereskedelmi vállalatok kénytelenek voltak új irányban orientálódni. Így lettek a nagyváradai detail üzletekből angróüzletek és ezek az utazók tömegét alkalmazva, Románia minden városába elküldik képviselőiket és nagy lerakatokat létesítettek vagy pedig más városok belülről adták el az áruikat. Nagyvárad új földrajzi helyzete kiválóan alkalmas erre, hiszen mint határmenti város a vámolást és az ezzel járó költséges és komplikált procedurát legkönnyebben tudja lebonyolítani.

Az egész országban tudott dolog, hogy a nagyváradai nagykereskedők raktáraiban állandóan óriási mennyiségű áru van elhelyezve. Amikor a textilárak vámját felemelték, természetesen az import megszűnt. Eppen a nagyváradai kongresszuson mondták ki az ország kereskedelmi testületeinek képviselői, hogy amíg a teljes vámredukció meg nem történik, árut az országba nem hoznak be és nem vámoztatnak el. Természetes, hogy az import megszűnése és mivel a fogyasztás újabb és újabb árutömegek behozatalát kívánja, a meglévő készletek ára napról napra emelkedik.

Néhány nap óta különösen bukaresti vállalatok és nagycégek küldöttei jönnek Nagyváradra és egymásután tesznek ajánlatot az itteni nagykereskedőknek, hogy hajlandók igen előnyös áron átvenni egész raktárkészletüket, még ha az több milliót is tenne ki. A nagyváradai kereskedőkre ez a váratlan vásárlási kedv természetesen igen jó hatással van, tekintettel arra, hogy a városban még mindig nagy a pénzhány és a kereskedők drága kölcsönökkel dolgoznak. A regátbéli ügynökök azonban nem ajánlottak még olyan árakat, amelyek a felmelt vámtételeknek megfelelnek.

A helyzet ma igazán érdekes. A detailkereskedelemben még mindig a régi árak vannak meg. Egyik-másik kereskedő kísérletet tett ugyan arra, hogy az árakat felemelje és sok üzlet kárában ma már magasabb árakat jeleznek, a közönség azonban, amely bizik a vámtarifák lényeges lecsökkentésében, tartózkodik a vásárlástól. A raktáron lévő áruk viszont de facto többet érnek, hiszen a bukaresti cégek ügynökei sokkal többet ígérnek érte, mint amennyit detailban eladnák. A kereskedők az előnyös ajánlat dacára nem hajlandók tárgyalni a bukaresti ügynökkel a detailkereskedelmi árait még nem változtatta meg, azonban nagyobb kvantumokat a detail üzletek nem adnak el, az angró kereskedők pedig tartózkodnak egyelőre attól, hogy árukészleteiket elvetyeljék.

Nagyváradon a kereskedelmi életben van egy más tipikus jelenség is: a részlet üzlet nagymértékben voló kifejlődése. Eppen ezért, mert a városban sok az angró kereskedő, ezek, hogy áruikat elhelyezhessék, részletüzletet alakítottak. Van két-három kimondott részlet-üzlet, ahol három, vagy öthavi részletfizetésre kaphat bárki ruházati cikkeket, de ezenfelül májdnem minden cég szívesen adott régi

vevőinek nagyobb mennyiségű árut is részletfizetésre. A közönség már hozzászokott ahhoz, hogy előnyös fizetési feltételek mellett szerezzék be ruházati szükségleteit és Váradon egy új foglalkozási ág létesült. Több száz egzisztencia a részlet inkasszálságból él.

Az exportdíjak felemelése természetesen egyik napról a másikra a részletüzleteket is megszüntet és nagy a bizonytalanság az egész vonalon.

Színész-újságíró kombinált - Ékszerészek

Érdekes mérkőzés színhelye lesz szombaton délután a sporttelep. A kolozsvári román és magyar színészek és újságíróknak egy kombinált csapata fog mérkőzni a kolozsvári ékszerészek kiváló játékerő képviselő, volt budapesti és bécsi futballistákból összeállított együttessel ellen, az első erdélyi ékszerárúgyár által a győztesnek felajánlott 11 ezüst éremért. Az újságíró-színész csapat a következők összeállításban fog szerepelni: Ihász, Muresan, Homokai, Cselle, Heim, Charle, Ineze, Vanciu, László Bandi, Gredinár, Mikes.

Haggibbor hírek. A Haggibbor által a Palermo-kávéház emeleti termében létesített új klubotthon felavatása szombaton este fog ünnepeles kereteket között megtörténni. Az avatási ünnepség részletes programját holnapi számunkban közöljük. A Haggibbor I., II. és ifjúsági csapatainak játékosai ma délután össztréninget tartanak. — A kolozsvári Barisszia Hacair összes tagjai testületileg beléptek a Haggibborba.

* **A takarékos áramfogyasztású izzólámpa** csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tungram“ félwattos izzólámpát.

Zongorák gyári lerakata, gyári áron részletre is. **Sternberg,** — O adea-Mare, Bulev. Regele Ferdinandó

Lloyd Expr.

Telefon 419

angoraszékek kaphatók!

Erdély legrégebbi és legmegbízhatóbb

zongora raktára

Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállít zongorát, pianót gyári áron, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismerő irat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

Tánc- és művészlemez, beszélőgépek raktáron.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és kékés zsidóság napilapja
szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Uj Kelet elkötelezett utánpótlásának

Az Uj Kelet fiókkadós hivatalai és szerkesztőségei:

- Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Erayüzlet).
- Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u).
- Sighetul-Marmatiei-Máramarosszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.
- Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

Péntek
5686. Ijjar 9.
1926. április 23.

Szombat
5686. Ijjar 10.
Szidra:
Achré-Kodosim
1926. április 24.

Az Uj Kelet legközelebbi száma a közbeszóló hivatalos munkaszünet miatt vasárnap reggel jelenik meg.

Megjelent a „Noar“ áprilisi száma.

A „Noar“ legújabb száma tegnap hagyta el a sajtót. A „Noar“, mint az Aviva és Barisszia-szervezetek folyóirata nemcsak céltudatosságának kifejezettségével, irányának a nevelés és pszichikai hatás megkövetelenségével, de nyomdai technikájának finomságával is méltó megbecsülést érdemel. A „Noar“ nem üzleti vállalkozás, hanem az önmaga energiáit tetekben kiélő zsidó ifjúság spontán megnyilatkozása. Minden támogatás hiányában, egynehány lelkes fiatal ember meg nem törő optimizmusából s a fegyelmzett zsidó ifjúság olvasótáborának kiartásából született a „Noar“, amely ma Erdély egyik legtekintélyesebb s megkülönböztetett kritikát is kibíró illusztrált havi folyóirata. Az áprilisi szám tartalmából felelőjük a következőket: Az Aviva és Barisszia Hitachdudok felhívása Giszkalay János; Ijjar, a világszemlélettől a valóságig, Zsidó művészekről; Ignatz Kaufmann, Joseph Mely, Weisz Mendel; A család szerepe a serdülő ifjúság nevelésében, Stern Mór; A jeruzsálemi egyetem felavatásának évfordulója Párisban, Wolfgang Weisl; A palesztinai színház, Halmágyi Mária, Méth Ferenc, Hirsch Simon, Berger Tivadar versei, Itáliai levelek, Kicsinyeink rovata, Héber világ stb. Sok érdekes és változatos közlemény, továbbá az illusztrációk közül Ignatz Kaufmann és Joseph Mely rajzait. A „Noar“ megrendelhető: Redactia si administratia „Noar“ Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48. Egyes példány ára 25 lej, előfizetési ára egy évre 260 lej.

Politikai amnesztia Bulgáriában. Szófiából jelentik: A bolgár kormány a husvétii ünnepek alkalmából, mintegy 100 közönséges és több politikai bűnösnek amnesztiát adott.

Bianu dr. sziguranca vezérfelügyelő képviseli Romániát a bécsi rendőri világongresszuson. A belügyminisztérium megbizta dr. Bianu Jenő sziguranca vezérfelügyelőt, hogy a Bécsben április 26-28 ikán tartandó büntügyi rendőrségi nemzetközi kongresszuson Romániát képviselje. A vezérfelügyelő ma elutazott Bécsbe. Távollétében C. Floru dévai sziguranca főnök, helyettes vezérfelügyelő fogja helyettesíteni.

Megkezdődött Pogacseffnek, a bombavető orosz kémnek hadbírói tárgyalása. Bukarestből jelentik: Kisenevben megkezdődött Pogacseff orosz kém bűnpöre. Pogacseff tudvalevőleg hosszú ideig kémkedett Oroszország javára. Ismerettség köztött egy őrmesterrel, akitől adatokat kért a Beszarabiában elhelyezett katonaságról. Ezért nagyobb előleget is adott az őrmesternek, aki látszólag belement a dologba, azonban a másnapi találkozóhelyre a rendőrség közegeit is kihívta, hogy

Péntek
a kémek
kelepebb
megjelen
viselőt
besitette
tőlag ké
kivül na
— A
iratot ka
rilis 30-
összes II
lalva, en
menni, a
anál is
három E
jegy meg
— A
epillogus
tudósítón
emlékeze
vár zsidó
hallgatói
Constant
Jenővel,
akadt ö
egyetemi
sérülések
ség gyil
Reicher
napra tū
de miut
nem jel
tárgyalás
el. Ugya
törvényss
keresetet,
testvérek,
tár ellen
tüntetés
ben a fel
tüntetések
ték, a re
akadályozz
— A
az északi
kins kapit
is felrepül
ezt a váll
nap alapos
még most
a repülőgé
felrakva. E
repülőgép.
annyit rak
mértföldny
— A s
bukaresti
lentik: Goer
igazgatója t
norista kisér
sztrájkoló m
és Baziliu v
Georgescu s
Helyszinére, s
kísérte és le
ügrészságnak
— Ismé
vári ügyé
ügyészégi fo
rabban megis
lévő rabok sz
Lejosnak sikk
dig újabb sz
éves büntetés
tegnap délutá
városba ment
műhelye rész
az ör az u'cá
be a bevásárl
félórásig hiába
vők között és
sítették a ren
megindította a
Érdekes, hogy
mindössze egy
— Koloz
rékpárokat.
vetkezőket köz
rája, a közleke
ján elrendeljük
végett a rendő
nál (12. számú
ké vényező bí
nyokat tartozn
bizonyíték (e a

a kémét letartóztassák. Pogacseff, amikor látta, hogy kelepeibe csalták, bombát vett elő és az elfogatására megjelentekre d bta. A bomba az egyik rendőrtisztviselőt megölte, a többieket pedig súlyosan megsebesítette. A mai tárgyalás iránt, amely előreláthatólag két-három napig is eltart, az érdeklődés rendkívül nagy.

— **A Palesztinahivatal közleményei** Táviratot kaptunk a cserovitzai főirodától, hogy az április 30-án Konstanztól induló „Dacia“-hajón az összes III. és IV. osztályú helyek le vannak foglalva, ennél fogva azok, akik április 30-án akartak menni, a május 13-án induló hajóval mehetnek, arról is inkább, mivel a vizum nem egy, hanem három hónapig érvényes. Első- és másodosztályú jegy még kapható.

— **A temesvári antiszemita-tüntetések epilógusa a törvényszék előtt.** Temesvári tudósítónk telefonálja: A múlt évben, mint emlékeztetés, számos összetűzés történt Temesvár zsidó polgársága és a temesvári műegyetem hallgatói között. Egy ilyen alkalommal Smeciu Constantin műegyetemi hallgató dr. Reicher Jenővel, a közismert temesvári sportférfiúval akadt össze és a hatalmas fizikumú ember az egyetemi hallgatót úgy ütötte meg, hogy súlyos sérülésekkel a kórházba szállították. Az ügyészség gyilkossági kísérlet címen emelt vádat Reicher ellen. A temesvári törvényszék tegnapi tüzte ki ebben az ügyben a tárgyalást, de miután sem a vád, sem a védelem tanúi nem jelentek meg teljes számban, a bíróság a tárgyalás folytatását június 16-ára halasztotta el. Ugyancsak tegnap tárgyalta a temesvári törvényszék polgári tanácsa azt a kártérítési keresetet, melyet kétmillió lej erejéig Gerson testvérek, háztulajdonosok indítottak a kincstár ellen, kiknek kávéházát tudvalegőleg egy tüntetés alkalmával szétrombolták. Keresetükben a felperesek előadták, hogy bár a készülő tüntetésekről a rendőrséget előzetesen értesítették, a rendőrség mit sem tett, hogy ezt megakadályozza. Itélethozatala még nem került sor.

— **A Wilkins expedíció utikészülődései az északi sarkra.** Fairbanksból jelentik: Wilkins kapitány reggel kilenc órakor harmadszor is felrepült Berrov felé. A környezet ellenezte ezt a vállalkozást, mert Wilkins kapitány a minap alaposan megsebezte a jobbkarját, amely még most is fel van kötve. Egy kézzel vezette a repülőgépet, amelyre 4200 font teher volt felrakva. Ekkora terhet még eddig nem vitt repülőgép. Petróleumot és olajat vitt és már annyit raktároztak le Barrovban, hogy kétezer mérföldnyi távolságra ellátta a repülőgépet.

— **A sztrájkoló színészek inzultáltak a bukaresti opera igazgatóját.** Bukarestből jelentik: Goergeacu, a bukaresti román Opera vezérigazgatója tegnap este tíz órakor Mircea Lázár tenorista kíséretében hazafelé tartott, amikor az Opera sztrájkoló művészei közül többen Vrabiescu I. trati és Baziliu vezetésével megtámadták és inzultáltak. Goergeacu segélykiáltásaira egy cserdőrör jött a helyszínére, amely a támadókat a rendőrprefektúrára kísérte és letartóztatta. Valamennyit átadták az ügyészségnek.

— **Ismét megszökött egy rab a kolozsvári ügyészség fogházából.** A kolozsvári ügyészségi fogházban az utóbbi időben egyre gyakrabban megismétlődő jelenségévé vált az őrizetben lévő rabok szökése. Néhány nappal ezelőtt Gampe Lajosnak sikerült megugrania, tegnap delután pedig újabb szökés történt. Delacurei Joan, aki egy éves büntetését töltötte az ügyészség fogházában, tegnap delután Hoda Jon börtönőr kíséretében a városba ment anyagot bevásárolni a fogház cipész-műhelye részére. Egy Széchenyi-téri börtület előtt az őt az utcán maradt és Delacurei egyedül ment be a bevásárlásokat elvégezni. A börtönőr azonban félóránig hiába várta a rabot, akinek sikerült a vétek között észrevétel nélkül megszöknie. Azonnal értesítették a rendőrséget, amelynek nyomozó osztálya megindította a vizsgálatot az újabb szökés ügyében. Érdekes, hogy Delacureinek egy éves büntetéséből mindössze egy hónap várt még letöltésre.

— **Kolozsváron ismét összeírják a kerékpárokat.** A kolozsvári rendőrprefektúra a következőket közli: Kolozsvár város Rendőrprefektúrája, a közlekedésügyi törvény első cikkelye alapján elrendeljük, hogy a biciklitulajdonosok beiktatás végett a rendőrprefektúra közlekedésügyi osztályánál (12. számú szoba) megjelenjenek. A beírást követően vényező biciklitulajdonosok a következő okmányokat tartoznak magukkal hozni: 1. Tulajdonjogi bizonyíték (eladási, vagy vételi igazoló irás, számla).

2. Az állami és községi törvényes illetékek lefizetését igazoló nyugta (adó). 3. Egylejes okmány és 50 bani segélybélyeggel ellátott kérvény. Azokat, akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget, 500 lej pénzbüntetéssel fogják sújtani. Azon esetben, ha a bicikli tulajdonjogát a jelentkezők nem tudják a kellő okmányokkal igazolni, a bíróságnak adják át lopás vádjá miatt.

— **Megszakadtak a marokkói béketárgyalások.** Oudjából jelentik: A francia és spanyol delegátusok megkapták Abd el Krim választát, amelynek áttanulmányozása után közös elhatározásra jutottak. Válaszukat ratifikálás végett a két állam külügyminisztereihez továbbították. Tegnap újabb megbeszélés volt a rif delegátusokkal. Úgy látszik, hogy a hivatalos béketárgyalások megkezdése még nem várható a legközelebbi időszakokra. Újabb táviratok szerint a francia-spanyol és rif delegátusok közötti tárgyalások megszakadtak. A delegátusok elutaztak anélkül, hogy újabb találkozás időpontját kitzúzták volna.

— **Egy budapesti vállalati igazgató öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Megrázó öngyilkosság történt szerdán este a magyar fővárosban. Porgó Miklós hetvenéves részvénytársasági igazgató szerdán este félhét órakor D hány u'ca 17. számú bérpalotájának harmadik emeletén lévő lakásából a keresztfolyósóra rohanva az udvarra vetette magát. A közgazdasági életben nagy tekintélynek örvendett. Az utóbbi napokban buskomorság vett erőt rajta. Legutóbb a batizfalvai szanatóriumában ápolták. Tettének oka ismeretlen.

— **Harmadszor is megismétlődött Leier Amália esete.** Budapestről jelentik: Szerdán delután öt óra tájban az Alsó-erdősor egyik házában rablógyilkos merényletet követett el egy eddig még ismeretlen férfi, egy rendőri felügyelet alatt álló nő ellen, akit valami tompa tárggyal meg akarta ölni. Mikor már azt hitte, hogy a lány halott, az éjjeli-szekerényben talált százezer koronát elrabolta. Ezzel az összeggel el is tünt. Az áldozatot Mrasek Amáliának hívják és 47 éves. A rendőrség széleskörű nyomozást indított meg.

— **Diktátorra kell bízni Románia pénzügyi szanalását?** Bukarestből jelentik: Argentianu ma nyilatkozatot adott az „Adeverulnak“ a leisével kapcsolatban. Mindenekelőtt megállapítja, hogy mindazok az intézkedések, amelyeket eddig tettek a lej stabilizálására, értéktelenségek bizonyultak. A külföld bizalma Romániával szemben megint s ezért a külföld nem ad kölcsönt az országnak. A megoldás kulcsa a következőkben áll: Egyszer mindenkorra normális politikai helyzetet alkotni és a pénzügyi kérdés végleges rendezését egy erős pénzügyi diktátor kezére bízni. Ez a diktátor azonban ne válassza el a közvéleménytől, hanem az ország érdekeitől legyen áthatva.

* **Tízéves találkozó.** Felhívjuk az 1915-16. évben a Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia felől kereskedelmi iskolájában érettségét tett osztálytársainkat, hogy f. év május 23-án, pünkösd vasárnapján Clujon, a „Palermo“-kávéház emeleti termében (Óvár) d. e. 11 órakor megtartandó tízéves találkozóon megjelenni sziveskedjenek. A találkozóon való részvételt kérjük Vágó Jenő ur Cluj, Reiser börtönőr címre mielőbb közölni.

— **Antiszemita zászlóbontás Margittán.** Tudósítónk jelenti: Április 16-án izgalmas napja volt a biharmegyei Margitta lakosságának. A szokásos hetivásár alkalmából a Cuza-féle antiszemita párt propagandagyűlést rendezett a környező falvakból összehozott földművesek számára. A szónokok román és magyar nyelven órákig tartó beszédekben ismertették zsidóellenes programjukat. Érdekes mozzanata volt a gyűlésnek, amikor az egyik szónokot, aki a gyűléstől több sértésekkel emlékezett meg a zsidóságáról, beszédének során ahhoz a passzushoz ért, hogy Cuzaék hova akarják a zsidókat kiűldözni, cserbenhagyta a memóriája és Uganda helyett Portugáliát mondott, ami az intelligens hallgatók között irónikus hangulatot keltett. A falusi nép, amely az egész beszédből csak azt a passzust értette meg, hogy neki adják majd a zsidók földjét, a legnagyobb izgalomban oszlott széjjel. De akadt egy józanészjárású földműves, Pop Adrian terjei községi bíró, aki nem tudta szó nélkül lenyelni a féktelen izgatást és odakiáltott az egyik szónoknak: „Mi nem vagyunk olyanok, mint ti. Együtt éltünk a zsidókkal, együtt is akarunk meghalni velük.“ Az őszinte bíró azonban a csendőrök behisérték a laktanyára, ahonnan csak a gyűlés lezajlása után engedték el.

— **Főfedeztek egy elveszettnek hitt Josefus Flavius emléket.** Londonból érdekes fölfedezés híre érkezett. Josefus Flavius történetirő, akinek a zsidó állam összeomlásában szomorú szerepe volt, tudvalegőleg, ha kiszínezetten is, de sok tekintetben pontos közlést adott arról a korról, amelyben élt és azokról az időről, amikor a római impérium mind erősebben érezte hatását a zsidó szellemiségre. Régi följegyzésekből sejteni lehetett, hogy a „Régiségek“ és a „Zsidó háború“ szerzője műveiben, vagy önálló más munkájában foglalkozott a keresztény vallás alapítójának föllépésével és történeti szerepével is. Josefus ez elveszettnek hitt műve most előkerült és pedig — ósláv fordításban egy északoroszországi templom irattárában. Eszerint az új vallás alapítója, mint politikai forradalmár lépett föl elsősorban a rómaiak ellen és a „kufárok“, vagyis ama osztály ellen, amely a nép zsirján élésködött. A történeti följegyzések élénk színekkel ecsetelik a rómaiak fölvonulását a forradalmárok ellen, amint faltörő kosokkal mentek Ofel vára ledöntésére, ahol a forradalmárok egybegyűltek. Josefus kifejti, hogy a forradalmat nem szította a keresztény vallás első hirdetője, hanem arra valóssággal rászoritották a kíséretében volt harcosok. A zeloták és edomiták.

Palasztna legújabb és legtekélyesebb falipapára 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Select-mozgó

Asta Nielsen
Werner Krauss
Agnes Esterházy
Grethe Garbo
Tolstoi Grófnő

A

bánatos
utca

Filmre rendezte **G. W. Pabst**
a tragikus véget ért bécsi író híres
regénye után.

Ez a film a szezon egyik
legnagyobb eseménye

Uranla-mozgó

MACISTE
a pokolban

A hatalmas Maciste legújabb és
legszenzációsabb produkciója.
Káprázatos rendezés.

Apollo-mozgó

Pinto, a sherif lánya

Amerikai kalanddráma.

KÖZGAZDASÁG

Sulyos vádak a nagyváradi „Frigul” Rt. ellen

Az „Argus” szerint a társaság rendkívül megdrágította a hal és az exporthus árát

(Bucuresti-Bukarest, április 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a romániai halkereskedelmet még a liberális kormány monopolizáltatta és a nagyváradi „Frigul”-társaság részére bocsátotta át a monopóliumot. A társaság ellen a bukaresti sajtó különböző vádakot emelt, többek között azt is, hogy manipulációval rendkívül megdrágította ezt a fontos fogyasztási cikket, azonkívül a kivitelre szánt marhák levágatásáért rendkívül magas díjakat szed. Ezzel kapcsolatosan az „Argus” mai száma a következőket írja:

A halkereskedelemtől a nagyváradi „Frigul”-társaság számára történt monopolizálásával Erdély fogyasztó közönségét teljesen megfosztották ettől az elsőrendű fogyasztási cikktől. A „Frigul”-monopol tulajdonának négy hónapja óta csak nagyon kis halmennyiséget juttatott az erdélyi városok piacaira. Ennek következtében a hal az erdélyi városokban luxuscikké vált és így a fogyasztóközönség szélesebb rétegei számára szinte elérhetetlen.

Ujabbán a kivitelre szánt marhák levágására szolgáló vágóhidakkal eszközölte a „Frigul”-társaság olyan manővereket, amelyek joggal váltják ki az exportőrök felháborodását és elkeseredését. A társaságnak tulajdonképpen az volna a feladata, hogy közvetlenül és saját számlájára exportáljon húst. Ehelyett azonban a társaság az exportőröket nyuzza meg, enormis árakat szedve a kivitelre szánt marhák levágásáért. Önkényes módon marhánál 3 lej, disznónál 320 lejes kilogramonkénti díjakat szed az exportőröktől a társaság, amelyhez még a vagononkénti 2495 lejes fagyasztási díj is járul.

A társaság fényképe az új emelt árakat, melyet anélkül is inkább megtehet, mert még eddig nem találkoztunk feltehetőleg tiltó rendelkezéseivel. Természetes, hogy az ilyen horribilis árak lényeges mértékben növelik az exportált bus árát, öt pontos számtákos szerint a társaság által szedett tarifák meghaladják az exportált húsra kivett vám illetékeket.

Az erdélyi exportőrök legutóbb elhározták, hogy az ipar és kereskedelemügyi miniszterhez fordultak, hogy előadva sérelmeiket, szöveget sürögő orvoslását kérje. Az exportőrök kérték a „Frigul” által önkényesen megállapított és behajtott illetékek hivatalos szabályozását, mert a jelenlegi rendszer mellett a társaság a városi vágóhidak árainak tizszeresét hajlja be. Az exportőrök sérelmeit delegáció fogja közelebbről az ipari és kereskedelmi miniszter elé terjeszteni.

Franciaország rendezte amerikai adósságait Washingtonból jelentik: Mellon és Berenger elyben megállapodtak a francia háborús adósság rendezésére nézve. A megállapodást szombaton az amerikai bizottság elé terjesztik. Az egyezmény az első években kisebb részleteket állapít meg, amelyek fokozatosan emelkednek 62 éven át. Az adósság összege valamivel kisebb, mint a tőke és a kamatok. Az egyezmény fentartja Franciaország fizetőképessége revidálásának lehetőségét a Dawes terv alapján Németországtól kapott összeg tekintetében.

Román delegáció a miánól minta vásáron. Milnóból jelentik: Tegnap ideérkezett a romániai kereskedelmi kamarák szövetségének delegációja Staicovici alelnök és Christodorescu vezérigazgató vezetésével. A vendégeket a hatóságok képviselői és a mintavásár vezetősége fogadták.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet római közgyűlése. Rómából jelentik: Tegnap kezdődött Rómában a nemzetközi mezőgazdasági intézet évi közgyűlése, amelyen Romániát Lakovári követ, Jonescu Sisesi és Pora képviseli. A közgyűlés Jonescut egyik szakosztály elnökévé választotta.

Felmondták a nyomdászok kollektív szerződését. A lapkiadók és nyomdatulajdonosok Főnökegyesülete a napokban átiratban közölte a Gutenberg-szövetséggel, hogy a június 30-án lejáró kollektív szerződést felmondja és az új szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat rövidesen be fogja indítani.

Amerikában feloldják a zár alól a háboru alatt lefoglalt ellenséges vagyont. Washingtonból jelentik: A kormány az alsóházban egy törvényjavaslatot terjesztett be, amely megengedi a háboru alatt lefoglalt magyar, német és osztrák vagyon halsdékalan feloldását a zár alól és azok kiszolgáltatását jogos tulajdonosaiknak. Az alsóház többségének hozzájárulása a javaslatához biztosítottak látszik.

Uj v. dővámok Angliában. Londonból jelentik: Az angol papirgyárosok szövetsége azzal a megkereséssel fordult a kormányhoz, hogy a csomagoló papírra magasabb védővámot rójanak ki, mert csak így tudják megakadályozni a cikkek módfeletti beözönését. Ez év márciusában 475 860 C-t csomagoló papírost importáltak, vagyis 75 ezerrel többet, mint az előző év márciusában. A kormány kereskedelemügyi hivatalának vezetője javasolta, hogy 16% százalékos vámot rójanak erre az árucikkekre. Minthogy azonban 14 különböző angol ipar képviselői rámutattak arra, hogy erre a célra mint nyers anyagra sürgős szükségük van, a javasolt vámemeléstől egyelőre elállottak. A zománcozott edények előállítását és a gyapjuiiparosok szintén kérik az új védővámok megállapítását. A tárgyalásokat a napokban lezárják és májusra már új intézkedések várhatók e cikkek beviteli vámsja körül.

TÖZSDE

Április 22-én

A lei Zürichben 210 00, Párisban 11 60, Budapest 273, Bécsben —.

Kolozsvár. A piac ma váratlanul erősen ellanyhult. A kereslet redukálódott, a kínálat ellenben élénkült. A devizák árai lemorzsolódtak. Az ártolyamok a következők:

Bécs 35-90—36 20, Prága 7 50—7 60, Budapest 260—270, Páris 8 50—8 60, Zürich 49-20—49 50, Newyork 255 00—257 00, London 1240—1250, Milánó 10 25—10 40.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 30, Amsterdam 207 75, Newyork 517 80, London 2518 25, Páris 1740 00, Milánó 2083 00, Prága 1535 50, Budapest 72 70, Belgrád 9 12 50, Bukarest 210 00, Varsó 60 00, Bécs 73 10.

Bukarest. Devizák: Páris 8 45, Berlin 60 40, London 12 11, Newyork 250 00, Milánó 10 15, Zürich 49 10, Bécs 35 00, Prága 7 53 Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 9 40, német márka 58 00, leva 1 73, török lira 123 font sterling 1220, francia frank 8 70, svájci frank 48 00, olasz lira 10 30, drachma 2 85, dinár 430, dollár 250 00, lengyel forint 29 00, osztrák schilling 34 50, magyar korona 34 50, cseh korona 7 30, belga frank —, holland forint —.

SPORT

A Hakoah fogadtatása Amerikában. Newyorkból jelentik: A Hakoah ideérkezése Newyork városának ünnepi eseményévé nőtte ki magát. A „Berenger” fedélzetén kikötő friss kondícióban lévő csapatot és kísérőit amerikai szokás szerint zenekarral várta az előkészítő bizottság. Autóra szálltak és a városházára hajtottak, ahol Walter Newyork főpolgármestere üdvözölte meleg szavakkal a vendégeket. Az összes zsidó testületek és szervezetek jelenlévő reprezentánsain kívül ezrekre menő tömeg fogadta hatalmas óvációkkal a bécsi zsidó csapat hírneves játékosait. A Hakoah egyébként ma játsza le első tréning mérkőzését a Brooklyner Wandererklub együttese ellen.

Mégis jogosulatlanul jársz Stancu a Victoriában. Egyik előző számunkban meg-

irtuk, hogy a kolozsvári sportegyesületek sztrájkba léptek, mert bár a futballszakosztály Stancu és Huniade játékjogát felfüggesztette és igazolásukat megsemmisítette, azok tovább szerepeltek a Victoria színeiben a Comitetul Regional hallgatóságos jóváhagyása mellett. A kolozsvári sportegyesületek energikus fellépésére a Comitetul Regional tegnapi ülésén végre vizsgálat tárgyává tette a két játékos igazolási ügyét és Stancu és Huniade való szereplését szabálytalannak jelentette ki. A határozat következtében a Victoria elveszti mindazon mérkőzéseit, amelyeken Stancu a felfüggesztés dacára is játszott, a felfüggesztést megelőző mérkőzéseket pedig megsemmisítik és újra játszadják a Victoria jóhiszeműségére való tekintettel. Huniade ügyében az adatok hiányos volta miatt még nem döntött a C. R. A Comitetul Regional tegnapi döntése után az egyesületi koalíció valószínűleg vasárnap folytatni fogja a mérkőzéseket. A Comitetul Regional gyűlésének legérdekesebb aktuusa azonban az volt, hogy bizalmatlanságot szavaztak Giurgiu kapitánynak, László Jenőnek és Kupcs Sámuel C. R. tagoknak, akik az egyesületi koalíció megalakításán egyesületek megbízásából résztvettek. A határozat annál is feltűnőbb, mivel az egyesületek célja éppen a jogrend biztosítása, a szövetség tekintélyének fentartása, ami nemcsak joga, de kötelessége is az egyesületeknek. A bizalmatlansági nyilatkozat így csak a tények félreismerésén alapulhat, aminek megszüntetése ugy a szövetség, mint az egyesületek érdeke.

ELADÓ

a Cluj (Kolozsvár) Piata Unirei 28-29 sz. a. levő, Csizsar Viktor és Nagy Dániel tulajdonát képezett

Központi szálloda és étterem

860 m. méter nagyságú, vízhatlan ponyvával felett, 26 m. hosszú, 14 m. széles, 6 db. vastraverzen nyugvó, szabályozható szerkezetű, komplett

nyári kerti berendezés.

Asztalok, székek, alpacca és chinaezüst szervizek evőeszközök, asztali borosüvegek, boros, sörös és pezsgős poharak, pezsgőtűzők, virágvázák, fogasok, rácsos kerítések, villamos lámpák, kandallóbercek, faragott antik tükör.

konyha- és sütőberendezés

szervizasztalok, fűszer, fehérnemű és üvegtartó szekrények, üstházak, vörösréz mosogató berendezés, kisebb és nagyobb tizedes mérlegek, gázberendezésű tányérmelégítő készülék, villamos főzőedények gázfűtésű, gázos, kisebb és nagyobb jég-szekrények, komplett bor- és sörkimerő berendezés, sörümpák, rézespok.

borospince felszerelés

hordók, hordóleeresztő kötelek, ászokfák, stb. stb.

A Central Buffet bronz portálja

villamos mennyezeti-, kapu- és reámlámpák, transparensek, gyapjú- és kokusz futószőnyegek, amerikai „National” regiszterkassza, álló íróasztal, portálfűtés berendezés és sárgaréz harang stb. A fűtésintésközemből az emeleti tükörbe vezető, művészi kivitelű, alig pár hónapig használt, tömör tölgyfából faragott és bárhol ismét felszerelhető kettős feljártu díszlépcső, valamint a földszinti étterem faibarkolttában levő összesen kb. 25 m. területű különböző nagyságú

18 drb. belga tükör.

A felsorolt tárgyat egyenként csoportonként vagy egy tételben adtuk el szabadkézből, mai naptól kezdve április 30-ig bezárólag a helyszínen. Vevő a megvásárolt tárgyakat lehetőleg azonnal átvenni és elszállítani köte es.

Értekezhetni a „Hermes” irodában (Központi Szálloda, I. emelet) d. e. 8—12 és d. u. 3—7 óra között.

Táray
 síttere ug
 Zagon Is
 az ezután
 szerepét.

Medgy
 színházba
 három e
 Medgyasz
 sen művé
 a Budape
 nálunk tel
 deje nem
 Három est

Elő est
 Lányi Vik
 Orbán. 4.
 szől a böl
 (Harsányi
 Zseni—Lá
 Lajos—Eck
 (Lányi Vik
 asszony. (E

Második
 Endre—dr
 Léda szíve
 dr. Reinitz
 jettek. Cigán
 (Helgai Je
 (Somlyó Zo
 Jón—Nádo
 Lányi Vikto
 A rapport.

Harmadik
 Nádor Mih
 Gyerekjáték
 kicsi bago'y
 vek kongres
 dar.) Mador
 Bolti Lányo
 gon—Nádor.
 Pallóe.) O.o

Ma

Péntek d. u.

Leszáll

Lili, L

rozat 3

Péntek este

Karácso

Bérlétsz

Szombat d. u.

ütök (I

gal. Sz

adát te

Szombat este

Ferenc

Sorozat

Vasárnap d. u.

II, Nem

vonásba

kás Béle

szállított

Vasárnap d. u.

Rendes

Vasárnap este

gyel Iré

arak. Na

Hétfő fel 8 kor

fellépésév

sz B. S

Hétfő 10 kor:

(Igon m

mierbérle

Eladó

mely áll ala

üzamképes l

5 drb. 7/80

2 drb. 8/70

3 drb. 8/80

3 drb. 10/3

1 drb. 9/50

2 drb. 6/50

2 drb. motor

rendezéssel. G

delkezésére bo

évi 10—12 m

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Táray Ferenc vendégjátéka. A Marika nagy szerepe nagy látszik sokáig műsorán fogja tartani Zagon István poétku színdarabját. Táray játéka az ezután következő előadásokon is Orbán Sándor szerepét.

Medgyaszay Vilma vendégjátéka a magyar színházban. A legkiválóbb magyar előadóművész három estén fog fellépni a magyar színházban. Medgyaszay egyedülálló színésze az egész kontinensen művészetével és eszen a három estén bemutítja a Budapesten és külföldön előadott műsorát, mely nálunk teljesen új, mivel Medgyaszay sok esztendője nem lépett fel a kolozsvári publikum előtt. Három estéjének műsorát itt adjuk:

Első este. Hétfőn 10 órakor. **Petőfi Sándor** — Lányi Viktor. 1. Szülőföldemen. 2. Virágok. 3. Orbán. 4. Tintás úveg. 5. Az öreg ur. 6. Mit szól a bölcs. — Szünet. — A szép asszony dala. (Harsányi Zsolt — Erki Viktor.) — Ivette. (Várnai Zseni — Lányi Viktor.) — Az óráskész. (Zilahy Lajos — Erki Viktor.) — A nagy szerető szonett. (Lányi Viktor — Erki Viktor.) — A következtetés asszony. (Harsányi Zsolt — Erki Viktor.)

Második este. Kedden este 10 órakor. **Ady Endre** — dr. Reinitz Béla. H. j. anász az avaron. Léda szíve. Halálvirág a csók. — **Babits Mihály** — dr. Reinitz Béla. A költő szól. ... Arany kísérletek. Cigánydal — Szünet. — A mama levele. (Heltai Jerő — Kálmán Imre.) Egy ember. ... (Somlyó Zoltán — Lányi Viktor.) Premier. (Balassa Jón — Nádor Mihály.) Louise Daval. (Szép Ernő — Lányi Viktor.) A vőlegényes hölgy (Lányi Viktor.) A rapport. (Szép Ernő — dr. Szimay Albert.)

Harmadik este. Szerda 9 órakor. **Szép Ernő** — Nádor Mihály. Ne várj sokat a szerelemtől. ... Gyerekjáték. A baba szíve. Adj a nőknek. Két kicsi bogyó a labdablon. — Szünet. — A szervek kongresszusa. (Szilágyi László — Pallós Tivadar.) Madonna. (Fodor László — Lányi Viktor.) Bóli lányok. (Zagon — Nádor.) Bábszínház. (Zagon — Nádor.) A kormányfőnácósosé. (Harsányi — Pallós.) O. oszlószívű Katarina. (Lányi — Pallós.)

Magyar Színház heti műsora

Péntek d. u. 4-kor: **Miami** (Operett, 8-adszor. Lezállított helyárok, Lengyel Irén, Neményi Lili, László Andorral, Ihász Aladárrel Sorozat 351)

Péntek este 8-kor: **Alxandra** (Operett, 14 edszer, Karácsonyi Ili, Neményi, Ihász, Lászlóval. Bérletszűnet. Sorozatszám 352)

Szombat d. u. 4-kor: **Botosinálta doktor és pártutk** (Itjuzági előadás, igen olcsó helyárrakkal. Szentgyörgyi Istvánnal. Bevezető előadást tart Kiss Ernő tárár. Sorozat 353)

Szombat este fél 9-kor: **Marika** (3-adszor. Táray Ferenc fellépésével. Napibérlet 108 sz. B. Sorozat 354)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: **Ezüstszírály** (Karácsonyi Ili, Neményi, László, Ihászszal. A III-ik felvonásban László Andor múltó jelenete Pus-kás Béla zenekarának kísérete mellett. Lezállított helyárok. Sorozat 355)

Vasárnap d. u. 6-kor: **Marika** (Táray fellépésével. Rendes helyárok. Sorozat 356)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: **Annabál** (Lengyel Irén, László, Ihászszal. Rendes helyárok. Napibérlet 109 sz. A. Sorozat 357)

Hétfő fél 8-kor: **A szerelem és halál játéka** (Táray fellépésével. Rendes helyárok. Napibérlet 110 sz. B. Sorozat 358)

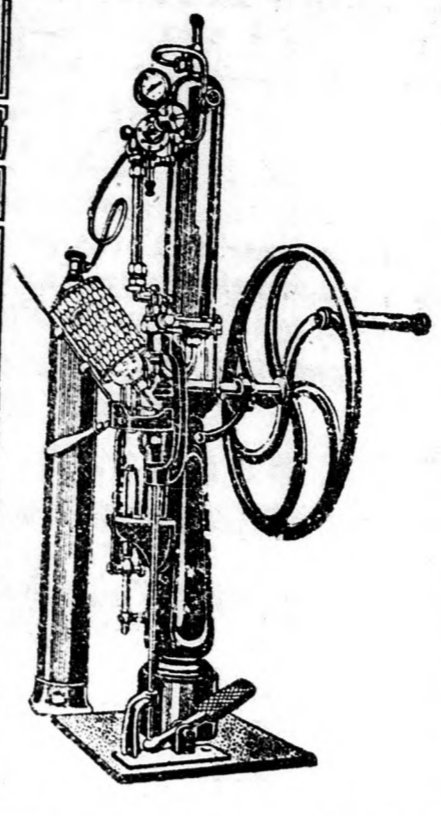
Hétfő 10-kor: **Medgyaszay Vilma kabaré estje.** (Igen mérsékeltén emelt helyárrakkal. Premierbérlet 54 sz. Sorozat 359)

Eladó kötszövőgyári berendezés,

mely áll alant felsorolt gépköböl, teljesen utamképes legjobb állapotban, kedvező feltételekkel.

- 5 drb. 7/80-as
- 2 drb. 8/70-es
- 3 drb. 8/80-as
- 3 drb. 10/80-as
- 1 drb. 9/60-es Jaquard
- 2 drb. 6/50-es
- 1 drb. 6/60-as
- 2 drb. 7/50-as
- 3 drb. 12/80-as
- 1 drb. 5/80-as
- 2 drb. 6/20-as
- 1 drb. 10/70-es

3 drb. motorikus spulnizógép 12-12 spindli berendezéssel. Gépek vevőjének kívánatára rendelkezésre bocsátatik a vevők névsora, amely évi 10-12 millió forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóban.

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép-, sifonfej- és lémmáruggár.

Telefon Interurbán 8-62.
A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejet, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sifonfejtöket, sörkímérő készülékeket, likörleparolókat, mindenféle a szikvizszármához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizest, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummiaktrészeket, a golon csöveket. — Használt szikvizgépek szakszertű javítását vagy azok becserélését vállalja. **Szereleők** mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, ni-skelezés és fémcsiszolás. A kisenveni kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Megnyilt

WEISZ ELEK

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltágjának

nőidivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza
Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.) Szolid szabott árak!

Ha művészi kivitelű **fa, vas, vagy rozbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg **Székely & Réty Erdélyrészi Butorgyár Rt.** állandó butorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furniok és klosterneuburgi enyvezett lemezek nagy választékan.

Bosszu hajból pár pillanat alatt az új "CHICH" praktikus készítmény. Anélkül, hogy haját levágtatná, hosszú hajból pár pillanat alatt rövid, modern haját ér el. szeszációnis újdonság. Darabja 100 lei. Kapható minden drogeriában, illatszertárban. Szétküldés az ár elkészítés beküldése mellett. Reductor, Cluj, S. R. Reg. Maria 32

Hölgyeim! Vételáttelezesség nélkül nézzék meg **IDEAL** nőikalap üzlet újdonságait. Selyem, szilág és szalmazalapot még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra alatt készíttük gyári árban. Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Hímzőművészeti szalon — P. Mihaj Vit (Széchenyi t.) 36. l. e.
Töraköntösök, telesztartók, frigyszakrény-függönyök, továbbá csi, és hasonló templomi díszítéseket a legművészebb kivitelben készít jutányosan

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 80 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné כשר ארדה vendéglője, Oradea-Mara, Str. Nicolai Jorga (Zódfa-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Fiatal, kis családu שררה בורוך azonnali belepésre állást keres. Ajánlatokat a kiadóba kér. 1019

Két nő, esetleg fiatal házaspár lakást és ellátást kaphat özregy u inóné, Calea Motilor (volt Monostori-u) 114. szám alatt.

Tanuló jó fizetéssel felvétetik Hirsch Adolfná, Szép-utca 1. 1016

Barzol

Fierarie Vasúziat

Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13

Telefon 1049

Uj román nyelv kurzus. Kedd, csütörtök, szombat este 7-8-ig. alea Victoriei 2. Jelentkezni az Egyházközségnél lehet.

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.

כשר ועלכווארען פארברייך
ערוינגט אלעדרלייך ועלכווארען
פארשפארעטע ווערען פראכטע פער נאכנאמען
פרייזקראנט אונד הכשר אויף פערלאנגען.

Engros. Detail

Börkereskedők, cipészek és csizmadiák figyelmébe!

Saját érdekében keressetek fel a

Kozák és Sámson

céget, Cluj, Str. Regina Maria 9. (Deák F.-u.)

hol a legolcsóbb napirak mellett szerzhethet be mindenemű bőr-különlegeségi szükségletét. Óriási választék bel- és külföldi felsőbőrökben és talpakban.

Tegyen próbarendelést!

Pontos és olcsó kiszolgálásunkról biztosítjuk. Ugyancsak itt megrendelhetők a Merkur vegyszergyár „Perless-gloss” és „Apretura” bőrfényesítő készítményei. Minden más gyártmányt feltűlnaknak finy és minőség tekintetében. Minden csizmadiának és cipésznek elsőrangú érdeme, hogy kizárólag a Mercur-féle Apreturát és Perless-glossot használja, amennyiben a színe meggyógyott bőröknek teljesen visszaadja az eredeti színét és fényét. Nem habzik kenés közben s így szeplős foltokat nem hagy maga után. — Kapható minden jó bőrkereskedésben. Viszont- eladóknak nagy kedvezmény.

Telefon 7-59.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruktárol a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Uj könyvek.

Bashkirtseff Maria naplója	190
" intím vallomásai I.	190
" " " " " II.	312
" " " " " III.	225
" " " " " IV.	285
" " " " " V.	225
" " " " " VI.	285
" " " " " VII.	220
Bourroghs: A mars herceg öje	322
Andrej Bjeli: Az ezüst galamb	92
Courths M.: Mindent legyőz a szerelem	50
Bodoni: Husz év s	100
Hajnal László: Magátos éjszaka (Versek)	176
Wilde: Salome	132
" Lady Windermere	80
Nyugat márciusi füzet	528
Kovrig: Az új oroszország 1417-1925	528
Milliók könyve:	
Herceg: Férfisziv	35
Wells: Óriások	40
Sudermann: A rokkant	184
Stratz: Az óriás ökle	138
K. Zathurecky Bert: Az embergyűlölő	80
Dekobra: A hálókocsi angyala	220
G. Dávid Margit: A szerelmek városa	150
Dumas: A három testőr	
I. A három testőr	1200
II. Husz év múlva	250
III. Bragelome Vicomte	300
IV. Agellone Vicomte	300
France: A Föld élete	550
" " " " " (kötve)	375
Günther: A szent meg a rajongója I-II	220
Jack London: Jack London élete	220
Jack London: A nagy ház asszonykaja	132
" Az éneklő kutya	132
Lagerlöf: He'ga. Marianna	264
" A császár	160
Gogoly: Mirgorod I-II	230
Karinthy: Hököm színház	176
Zuccoli: Kif Tebbi	176
Gorkij összegyűjtött munkái	110
Moliere összegyűjtött munkái	311
Lengyel Menyhért: Mária	88
Maupassant: Ezy élet	132
Courths Mahler: Boldog akarok lenni	97
" Az igazi szerelem	148
Molnár Ferenc: Riviera (Vigjáték)	176
Csehov: A koldus	30
Knut: Benoni	440
Milliók könyve: Rieder Haggard: A pavián nő	282
Ossendowsky: Állatok, istenek, emberek	176
Móritz Zsigmond: Kivilágos kivirradtig	106
Pásztor Árpád: Végig az uton	150
Morris Rosenfeld: A nyomor dalaiból	132
Morris Rosenfeld: A nyomor dalaiból	150
Unamuno: A köd	132
Upton Sinclair: Az ács fiának neveznek engem	150
Tábor Róbert: Hóvár	44
Rider Haggard: Salamon király kincse	176
H. G. Wells: Ugh Lomi	106
" Az istenek eledele	150
(Kötve)	220
Zola: Claude vallomása	133
Euken: A jelenkori vallásbölcselet főkérdései	151
Molnár Antal: Az új zene	317
Román: Grafológia	242
Zilahi: Szakácskönyv	317

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Tavaszi újdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14

Kérjen mindenütt

Pierre borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legtökéletesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mel ett készít elő középiskolai magánvizsgákra, örettségire vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos

borszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és detail. Mindenkor a legolcsóbb napi árak. Telefon Interurban 4-25.

Mégis csak legjobb a kősnélkül

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén higienia

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az

Mindenütt kapható. (tartalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírása a valódi.)

Reszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüri. Glanzman Adolf illatszertár Str. Bog Voda 40